

052.593
ด ๒๔๗ ก
๖.๓

การศึกษาเนื้อหาารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 9

ปริญญาโท

ของ

สุวิมล พรหมประกาย

-4 W.A. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กุมภาพันธ์ 2525

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1224

178194

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาโท
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....
.....ประธาน
.....กรรมการ
.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชญ์ ทับเที่ยง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลียว พันธุ์สีดา ที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ให้ข้อคิดอันเป็นประโยชน์ และช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดเวลาที่ทำการวิจัย ผู้เขียนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์จาระไน แกลโกศล และคุณมานีเนวล จันทร์ชัย ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมสร วงศ์บุญน้อย และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทวี รื่นจินดา ที่ช่วยให้คำปรึกษาทางกานสถิติ คร. สุนทร แก้วฉาย ที่ให้ความช่วยเหลือด้านเทคนิค และอาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกท่านที่ให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ ตลอดจนคอยสอบถามถึงความสำเร็จตลอดมา

ขอขอบคุณอาจารย์จุฑามาศ สุวรรณโคตร คุณวิรัตน์ นรินทร์ ศิษยานิเทศก์เขต และบรรณารักษ์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

ขอบคุณ คุณเจียง บินทอง คุณวิจิตร อักษรชู อาจารย์ศรีวิรัตน์ รื่นจินดา อาจารย์ประภาศรี พรหมประกาย ตลอดจนบรรดาเพื่อน พี่ - น้อง และหลานทุกคนที่มีส่วนช่วยเหลือให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงด้วยดี

สุวิมล พรหมประกาย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาคนควา	5
ความสำคัญของการศึกษาคนควา	5
ขอบเขตของการศึกษาคนควา	5
คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	8
เอกสารและผลงานวิจัยในต่างประเทศ	20
เอกสารและผลงานวิจัยในประเทศไทย	22
3 วิธีดำเนินการ	24
มวลประชากร	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร	26
การรวบรวมข้อมูล	26
การจัดกระทำกับข้อมูล	26
สถิติที่ใช้	27
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	28
ตอนที่ 1 เสนอประเภทและปริมาณของเนื้อหาวารสาร	29
ตอนที่ 2 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทข่าวและสาระทั่วไป	32
ตอนที่ 3 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม	34

ตอนที่ 4	เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง	37
ตอนที่ 5	เสนอคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์	40
ตอนที่ 6	เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทบันเทิง	44
ตอนที่ 7	เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม	47
ตอนที่ 8	เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทโฆษณา	49
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	52
	บทย่อ	52
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	52
	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	52
	ขนาดประชากร	52
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร	53
	การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร	53
	การจัดกระทำกับข้อมูล	53
	สรุปผลการวิเคราะห์	53
	อภิปรายผล	55
	ข้อเสนอแนะ	56
	ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณาธิการ	56
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	56
	บรรณานุกรม	57
	ภาคผนวก	62

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ร้อยละของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของวารสาร	29
2 ร้อยละของเนื้อหาประเภทข่าวและสาระทั่วไป	32
3 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม	34
4 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง	37
5 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ที่มีคุณค่าด้านต่าง ๆ	40
6 ร้อยละของเนื้อหาประเภทบันเทิง	44
7 ร้อยละของเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม	47
8 ร้อยละของเนื้อหาประเภทโฆษณา	49

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสำหรับพัฒนาคุณภาพชีวิต และจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาประเทศบ้านอื่น ๆ ต่อไป (ภาณุรัตน์ รัตยาภาส 2523 : 48) ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้สามารถสร้างคนที่มีคุณภาพสนองความต้องการของสังคม เป็นการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันอย่างแท้จริง (กระทรวงศึกษาธิการ 2518 : คำนำ) จากผลการศึกษาและวิจัยพบว่าลำพังการเรียนในห้องเรียนโดยให้ครูเป็นผู้บอกฝ่ายเดียว จะทำให้นักเรียนขาดประสบการณ์ชีวิตไปหลายอย่าง เมื่อจบการศึกษาแล้ว ไม่พร้อมที่จะเป็นผู้นำตนเองได้ (สุนน ผลภาค 2518 : 6) ระบบการศึกษาปัจจุบันจึงจัดเวลาที่ใช้ในการศึกษาในห้องเรียนเป็นเพียงหนึ่งในสามเท่านั้น เวลาที่เหลือสองในสามควรเป็นเวลาให้นักเรียน นักศึกษา จะได้ออกไปเพื่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองในห้องสมุด การศึกษาในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยมีความจำเป็นในระยะช่วงต้นของชีวิต หลังจากนั้นแล้วเรายังควรต้องศึกษาหาความรู้ตลอดไปเพื่อพัฒนาตนเอง ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าได้ต้องประกอบด้วยประชาชนที่มีความรู้และเป็นผู้ที่พัฒนาแล้ว ในการพัฒนาตนเองของประชาชนจำเป็นต้องอาศัยห้องสมุด ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับเก็บรวบรวมสรรพความรู้ต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ทั่วโลก และเป็นสถานที่เปิดโอกาสให้คนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับชั้น ในสังคมเข้าไปศึกษาหาความรู้ได้ตลอดเวลา (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ 2522 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ห้องสมุดนอกจากจะเป็นที่รวบรวม รักษาไว้ซึ่งมรดกแห่งการศึกษา วัฒนธรรม ความรู้ ความคิดทั้งปวงแล้ว ยังเป็นรากฐานในการสร้างความเป็นปึกแผ่นของสังคมต่อไปภายหน้า อีกด้วย ห้องสมุดมีใช้คลั่งสะสมที่ปราศจากชีวิตจิตใจ แต่เป็นสถานที่ซึ่งเคลื่อนไหวอยู่เป็นนิยคอยสอดคล้องความต้องการของสังคม และพยายามให้บริการเพื่อให้สังคมเจริญก้าวหน้าอยู่เสมอ (แมนมาส ขวลิขิต 2511 : 4 - 11) ห้องสมุดจึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาทั้งในและนอกระบบรวมทั้งการพัฒนาคณะเอง การส่งเสริมให้เด็กรักการอ่าน

และรักคุณค่าของหนังสือ เป็นสิ่งที่ผู้ใหญ่ควรกระทำ เพราะเป็นวิธีพัฒนาที่แนบเนียนและงตงาม (ประคินรุ ศรีถาพร 2521 : 21 - 30) โดยเฉพาะในสังคมประชาธิปไตย ห้องสมุดโรงเรียนเป็นสถาบันที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง เพราะหากได้ปลูกฝังให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าด้วยตนเองตั้งแต่เยาว์วัยอยู่เป็นนิจแล้ว เมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ย่อมมีนิสัยรักการค้นคว้าไปด้วย ดังนั้นการสอนให้นักเรียนได้ใช้ห้องสมุดตั้งแต่เยาว์วัยเป็นสิ่งสำคัญมาก (อัมพร บันศรี 2517 : 3 - 4) กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญข้อนี้ จึงได้จัดให้มีการสอนกิจกรรมการใช้ห้องสมุดตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521 (กรมสามัญศึกษา 2521 : 1) และจัดให้มีการสอนเรื่อง การใช้ห้องสมุดเป็นส่วนหนึ่งของวิชาเลือกภาษาไทย (ท.081) คือการศึกษาค้นคว้าเบื้องต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2523 : 23)

วารสาร เป็นสิ่งพิมพ์ประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญต่อห้องสมุดทุกประเภทและมีความสำคัญต่อห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนเป็นอย่างมาก (บุญจวน อินทรกำแหง 2519 : 83) ในฐานะที่เป็นสิ่งพิมพ์เสนอความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิทยาการ สาขาต่าง ๆ ล่าสุด ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ และเป็นตัวเรียกร้องความสนใจจากผู้ใช้ห้องสมุด ให้รู้สึกว้าห้องสมุดมีอะไรใหม่อยู่เสมอ ในกรณีที่ห้องสมุดมีหนังสือเล่มในหมวดหนึ่งหมวดใด หรือวิชาหนึ่งวิชาใดน้อย วารสารวิชาการในหมวดนั้นวิชานั้น จะเป็นตัวแทนหนังสือเล่มได้ นอกจากมีความสำคัญในค่านที่พิมพ์บทความที่ทันสมัยแล้ว วารสารยังเป็นบันทึกแนวโน้มของความคิดเห็น ความสนใจของผู้อ่านในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งด้วย วารสารฉบับใหม่ ให้ข้อเท็จจริงที่เป็นแนวความคิด และพัฒนาการของวิชา ส่วนวารสารฉบับเก่าเป็นบันทึก แนวความคิด ปัญหา และความสำเร็จในวิชาการต่าง ๆ (วิสิทธิ์ จินตวงศ์ 2513 : 300 - 310)

นอกจากนี้เกทส์ได้กล่าวถึงความสำคัญของวารสารไว้ดังนี้

1. วารสารเป็นสิ่งพิมพ์ที่มีเรื่องราวใหม่ ๆ ในวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะในสาขาของวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สถิติ การเมืองและเศรษฐศาสตร์
2. วิชาการใหม่ ๆ แนวคิดใหม่ ๆ จะไม่พบในหนังสือ แต่จะพบในวารสาร

3. แนวโน้มของความสนใจหรือความคิดเห็นต่าง ๆ ที่ปรากฏในวารสาร จะติดตามได้ง่ายใน วรรณกรรมวารสาร (periodical literature) วารสารฉบับใหม่จะแสดงถึงการประชาสัมพันธ์สิ่งที่ทันสมัย และฉบับเก่าจะเป็นการบันทึกความคิด ปัญหาและความสำเร็จ ที่ผ่านมาแล้ว

4. หนังสือเล่มหรือบางส่วนของหนังสือ จะตีพิมพ์ครั้งแรกในวารสารก่อน แล้วจึงเรียบเรียงนำไปพิมพ์รวมเล่ม

5. วรรณกรรมวิชาชีพในวารสารจะช่วยให้อาชีพครู นักวิทยาศาสตร์ แพทย์ นักกฎหมาย และกลุ่มอาชีพอื่น ๆ ทันสมัยอยู่เสมอ (Gates. 1962. 88)

วารสารนอกจากจะมีความสำคัญดังกล่าว ยังมีคุณค่าในด้านต่อไปนี้

1. มีความทันสมัย (Up to dateness)
2. มีความเชื่อถือได้ (Authority)
3. ขนาดของบทความสั้นและกะทัดรัด (Brevity)
4. ใ้คนคว้าได้ง่าย (Availability) (Shores. 1954 : 145)

ส่วนนี้ได้สรุปคุณค่าของวารสารไว้สั้น ๆ คือ

1. มีสารสนเทศที่ทันสมัยมากกว่าหนังสือ
2. บทความในวารสารมักสั้นและอ่านเข้าใจง่าย
3. วารสารหลายชื่อมีบทวิจารณ์หนังสือที่เชื่อถือได้ (Neal. 1971 : 70)

สรุปได้ว่าวารสารมีคุณค่าทางการศึกษาดังนี้

1. ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้กว้างขวางขึ้น ช่างและสารคดีบางเรื่องอาจช่วยสร้างเสริมเพิ่มพูนความรู้ในวิชาที่เรียนให้กว้างขวางขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้เป็นคนทันต่อเหตุการณ์ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ความเป็นไปของการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันได้อย่างคล่องตัว

2. ช่วยปลูกฝังนิสัยให้เป็นคนรักการอ่าน มีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3. ช่วยให้ผู้อ่านมีความคิดวิจารณ์เนื้อหาและเรื่องราวต่าง ๆ จากการอ่าน และก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง

4. ทำให้ทราบความเคลื่อนไหวและการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ และให้ความรู้รอบตัว

5. ให้ความรู้โดยตรงแก่ผู้อ่านเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชุมชนทั้งในประเทศและในโลก

6. วิจารณ์ข่าวเพื่อให้ผู้อ่านได้รับความคิดเห็นต่าง ๆ (วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร 2516 : 8)

ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ แบ่งวารสารออกตามลักษณะของเนื้อหาเป็นสามประเภทคือ

1. ประเภททั่วไป หมายถึง นิตยสารที่มุ่งให้ความบันเทิงเป็นหลัก ส่วนใหญ่เป็นนวนิยาย อาจแทรกความรู้เล็ก ๆ น้อย ๆ บทความ เบ็ดเตล็ดและสรุปข่าวความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ เช่น สกุลไทย สตรีสาร ฟ้ามืองไทย ฯลฯ

2. ประเภทเสนอข่าวเชิงวิจารณ์ วารสารประเภทนี้ไม่ว่าจะเป็นข่าว บทความ สารคดี และบันเทิงคดี ผู้จัดทำมักจะสอดแทรกทัศนคติ ความคิดเห็นหรือวิจารณ์ลงไปด้วย ทำให้ผู้อ่านได้รับทั้งความรู้และความบันเทิง เช่น สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์

3. ประเภทวิชาการ คือ วารสารที่ตีพิมพ์บทความทางวิชาการสาขาต่าง ๆ อาจรวบรวมความรู้เฉพาะสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งหรือหลายสาขาก็ได้ จัดทำโดยนักวิชาการในสาขานั้น ๆ อย่างแท้จริง เช่น วารสารห้องสมุด นิตรศู จันทรเกษม (ธาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ 2522 : 62)

ปัจจุบันมีวารสารภาษาไทยที่ตีพิมพ์ออกจำหน่ายจำนวนมาก วารสารบางชื่อแม้บรรณาธิการจะได้ประเมินค่าแล้วว่าควรมีไว้ในห้องสมุด แต่ไม่สามารถยอมรับได้ทุกชื่อเรื่อง เพราะมีงบประมาณจำกัด ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่บรรณาธิการจะต้องพบ (Line. 1975 : 393) โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา มีปัญหาหนังสือและวารสารไม่มากพอที่จะใช้ศึกษาค้นคว้า (พันทิพา เมฆบูรณ์ 2515 : 118) จึงเป็นหน้าที่ของบรรณาธิการที่จะต้องเลือกรับวารสารฉบับที่มีผู้อ่านจริง เพื่อให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ และให้การใช้จ่ายเงินที่มีอยู่ในวงจำกัดได้ประโยชน์คุ้มค่าที่สุด (ลัดดา เขมทานนท์ 2521 : 8) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้เลือกทำการศึกษาเนื้อหาวารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา

เขตการศึกษา 9 โดยคาดว่าผลที่ได้จะเป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์นำไปพิจารณาในการเลือกรับวารสารเข้าห้องสมุดให้มีประสิทธิภาพตรงความต้องการของผู้ใช้ห้องสมุด ตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับครู-อาจารย์และนักเรียน นำไปพิจารณาในการเลือกใช้วารสารประกอบการสอนการ เรียนให้มากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาประเภทและปริมาณของเนื้อหาวารสารภาษาไทยแต่ละรายชื่อในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9
2. เพื่อศึกษาคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ของวารสารภาษาไทยแต่ละรายชื่อในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ทำให้ทราบประเภทของเนื้อหาและการจัดสัดส่วนของเนื้อหาแต่ละประเภทของวารสารภาษาไทยแต่ละรายชื่อ
2. ทำให้ทราบอับดับความสำคัญของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ของวารสารภาษาไทยแต่ละรายชื่อ
3. เป็นแนวทางสำหรับบรรณารักษ์ ครู-อาจารย์ นักเรียน และผู้สนใจนำไปใช้ในการพิจารณาเลือกซื้อ เลือกใช้วารสารภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพตรงความต้องการ
4. เป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์จากวารสารภาษาไทยให้มากที่สุด และเป็นการกระตุ้นให้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการศึกษามองเห็นความสำคัญของวารสารภาษาไทยต่อการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาเฉพาะวารสารภาษาไทยจากรายชื่อที่ได้มาโดยการสำรวจจากการจัดซื้อของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ซึ่งเปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 18 โรงเรียน

2. เลือกศึกษาเฉพาะเนื้อหาวารสารภาษาไทยที่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา จัดซื้อตรงกันมากที่สุด 15 อันดับแรก และตีพิมพ์ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2524 จำนวน 208 ฉบับ

คำจำกัดความศัพท์เฉพาะ

1. วารสาร (Periodical) หมายถึง
 - 1.1 นิตยสาร (Magazine) สิ่งพิมพ์เป็นเล่ม ขนาดเล็กกว่าหนังสือพิมพ์ ที่ออกสม่ำเสมอ เป็นรายสัปดาห์ รายบิกซ์ รายเดือน หรือรายปี แต่มิใช่รายวัน แบ่งเป็น นิตยสารทั่วไป (General magazine) คือสิ่งพิมพ์ที่ออกสม่ำเสมอ เพื่อมุ่งให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่านทั่วไป และนิตยสารเฉพาะ (Specialized magazine) มุ่งให้ความบันเทิงใจแก่ผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม
 - 1.2 วารสาร (Journal) สิ่งพิมพ์เป็นเล่ม มีกำหนดออกสม่ำเสมอ เป็นรายสัปดาห์ รายบิกซ์ รายเดือน หรือรายปี มุ่งให้ความรู้เชิงวิชาการแก่ผู้อ่านเป็นส่วนรวมหรือเฉพาะกลุ่ม (Webster's New School & Office Dictionary, 1962:490)
2. วารสารภาษาไทย หมายถึง วารสารที่พิมพ์เป็นภาษาไทย และพิมพ์จำหน่ายระหว่างเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน 2524
3. ห้องสมุด หมายถึง ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 ที่เปิดสอนวิชาการใช้ห้องสมุดในปีการศึกษา 2523 จำนวน 18 แห่ง
4. วารสารภาษาไทยในห้องสมุด หมายถึง วารสารภาษาไทยที่ห้องสมุดจัดซื้อตรงกันจำนวนมากที่สุด 15 อันดับแรก
5. เนื้อหา หมายถึง รายละเอียดของเรื่องราวต่าง ๆ ที่พิมพ์ในวารสาร
6. ประเภทของเนื้อหา หมายถึง ลักษณะของเนื้อหาซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ
 - 6.1 ข่าว หมายถึง การรายงานข้อเท็จจริงของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น มีใจเหตุการณ์ตามทัศนะของผู้เขียนข่าว ไม่มีข้อคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนข่าวเจือปน
 - 6.2 ความรู้ หมายถึง บทความ สารคดี คอลัมน์ และภาพ ที่ให้ความรู้ ให้การศึกษา แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

6.2.1 ความรู้โดยตรง (Pure knowledge) หมายถึง
 บทความคอลัมน์และภาพที่มุ่งให้ข้อเท็จจริงแก่ผู้อ่านเป็นประการสำคัญ

6.2.2 ความรู้ประยุกต์ (Applied knowledge) หมายถึง
 บทความ สารคดี คอลัมน์ และภาพที่มุ่งนำข้อเท็จจริงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
 ให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม

6.3 บันเทิง หมายถึง นวนิยาย เรื่องสั้น นิทาน การ์ตูน ขำขัน
 บทกวี บทเพลง ภาพยนตร์ และภาพที่มุ่งให้ความบันเทิง

6.4 กีฬาและเกมต่าง ๆ หมายถึง บทความ สารคดี คอลัมน์ และ
 ภาพเกี่ยวกับกีฬาและเกมเล่นต่าง ๆ

6.5 โฆษณา หมายถึง โฆษณาและแจ้งความทั่วไป ประกาศแสดงของ
 เอกชน หรือรัฐที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ (สมควร กวียะ 2515 : 12 - 13, สำนักงาน
 คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 76)

7. ปริมาณของเนื้อหาวารสาร หมายถึง จำนวนหน้าของเนื้อหาวารสาร

8. คุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ หมายถึง คุณประโยชน์ของ
 เนื้อหาในค่านต่อไปนี้

- 8.1 การรับรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
- 8.2 ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และการปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ
- 8.3 เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต
- 8.4 เกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์
- 8.5 รู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญญาและการปฏิรูปต่าง ๆ
- 8.6 ทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการและทำให้มีกำไร
- 8.7 เกิดความริเริ่มสร้างสรรค์
- 8.8 ความสนใจในทางพลศึกษา
- 8.9 ความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ
- 8.10 การปรับปรุงตนให้ดีขึ้น และความตั้งใจทำงานให้เสร็จ
- 8.11 เพศศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 76)

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ประเทศฝรั่งเศสได้ชื่อว่าเป็นประเทศต้นกำเนิดของนิตยสาร นิตยสารฉบับแรกของโลกได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 1665 ณ กรุงปารีส เป็นนิตยสารที่พิมพ์ขึ้นเป็นภาษาฝรั่งเศส เนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความรู้ทางกานปรัชญา ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ต่อมาไม่นานประเทศอังกฤษได้ออกนิตยสารเลียนแบบประเทศฝรั่งเศส และในปี ค.ศ. 1988 ได้มีการจัดทำนิตยสารขึ้นเป็นครั้งแรกในประเทศอิตาลี ซึ่งมีเนื้อหาเน้นหนักทางกานวิทยาศาสตร์ และภาษาศาสตร์ ในศตวรรษที่ 19 นิตยสารเริ่มมีบทบาทในทางการเมืองเพิ่มขึ้นและมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกานต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 20 นิตยสารมีเนื้อหามุ่งไปในทางกานเฉพาะขึ้น ซึ่งปัญหาเฉพาะกานนี้มักเกี่ยวข้องกับปัญหาทางกานวิชาชีพ และปัญหาทางกานวิทยาศาสตร์ ในปี ค.ศ. 1923 นิตยสาร "Time" ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นนิตยสารที่ "สั้นและกะทัดรัดและสมบูรณ์" ก็ได้ถือกำเนิดขึ้น เป็นตัวอย่างนิตยสารข่าวสากลที่ดีที่สุด ในระยะเดียวกันก็มีวารสารประเภทสาระสังเขป (Abstract journals) เพิ่มขึ้นจำนวนมาก โดยเฉพาะสาขาทางกานวิทยาศาสตร์ แพทย์ และเทคโนโลยี

ลักษณะประจำของนิตยสารที่เห็นได้ชัด คือมีจุดมุ่งหมายให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญ และนอกจากนั้นเนื้อหาภายในเล่มจะประกอบไปด้วยหลายรสนหลายแบบ โรแลนด์ อี. ไวลส์เลย์ (Roland E. Walseley) ได้แบ่งประเภทของนิตยสารออกเป็นสองกลุ่มใหญ่ คือ

1. ประเภทนิตยสารทั่วไป (Consumer or general interest magazines)
 2. ประเภทนิตยสารเฉพาะ (Specialized magazines)
- ต่อมา ลอดเคอร์ ออจมานน์ (Walter Dagemann) ได้แบ่งออกเป็นสามประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. นิตยสารที่เกี่ยวข้องอาชีพ (Trade magazines) มีประโยชน์ในกานการประกอบอาชีพแต่ละอาชีพ

2. นิตยสารเฉพาะกลุ่ม (Class and group magazines) ให้ความสนใจเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในสังคม

3. นิตยสารบันเทิง (Sparetime magazines) เพื่อความบันเทิงและเพื่อแก้ความเบื่อหน่าย น้อย ๆ

นิตยสารทั่วโลกมีประมาณ 38,000 ฉบับ ส่วนใหญ่อยู่ในประเภทนิตยสารที่เกี่ยวกับอาชีพ และนิตยสารเฉพาะกลุ่มมากกว่านิตยสารบันเทิง แต่จำนวนจำหน่ายของนิตยสารบันเทิงอยู่ในระดับสูงกว่าสองประเภทแรกมาก (ครุณี หิรัญรักษ์ 2522 : 73)

องค์การยูเนสโกได้แยกประเภทของหนังสือพิมพ์ออกเป็นประเภทใหญ่ 3 ประเภท คือ

1. หนังสือพิมพ์รายวัน (Daily newspapers) เป็นหนังสือพิมพ์ประจำวัน หรือหนังสือพิมพ์ที่ออกมาอย่างน้อยสี่ครั้งต่อสัปดาห์

2. หนังสือพิมพ์ไม่ใช่วัน (Non-daily newspapers) โดยทั่วไปจะตีพิมพ์ประมาณสามครั้งต่อสัปดาห์ หรือน้อยกว่านั้น หนังสือพิมพ์ฉบับวันอาทิตย์ หรือวันหยุดสัปดาห์จะรวมอยู่ในประเภทนี้

3. หนังสือรายคาบ นิตยสาร (Periodicals) เป็นหนังสือที่ไม่ใช่อยู่ในลักษณะของสองประเภทข้างต้น และมีการตีพิมพ์เป็นระยะ ประกอบด้วยเนื้อหาที่เป็นทั้งทั่ว ๆ ไป และเฉพาะกลุ่มใด นิตยสารข่าวรายสัปดาห์ จัดว่าอยู่ในกลุ่มนี้ (ครุณี หิรัญรักษ์ 2522 : 66 - 74)

นิตยสารฉบับแรกในประเทศไทย ได้แก่ ราชกิจจานุเบกษา พิมพ์ออกในสมัยรัชกาลที่ 4 และยังคงพิมพ์ออกอยู่จนถึงปัจจุบัน (ประสมสุข สุขสวัสดิ์ 2518 : 12) มีลักษณะคล้ายใบปลิว เนื้อหาเป็นประกาศของพระมหากษัตริย์ ซึ่งเท่ากับเป็นกฎหมาย ออกไ้หนึ่งปีก็หยุดไป จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ใ้ริ้วที่ราชกิจจานุเบกษาใหม่ออกทุกวันอาทิตย์ ต่อมาเปลี่ยนเป็นทุกวันอังคาร และทำเป็นรูปเล่ม นอกจากนี้ยังมีวารสาร "วชิรญาณ" รายเดือน "ครูไฉน" ฯลฯ กิจกรรมหนังสือที่เรียกว่า นิตยสาร (Magazine) เริ่มในรัชกาลที่ 5 เป็นนิตยสารทางวิชาการ (ประจัน วัลลือโก 2519 : 293 - 309)

ปัจจุบันเทคนิคการทำนิตยสารไทยได้ก้าวหน้ามาก จึงมีนิตยสารไทยจำหน่ายจำนวนมากหลายชนิด แต่ละชนิดแต่ละประเภทต่างก็มีจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปพอจะแบ่งได้ตามกลุ่มใหญ่ดังนี้

1. นิตยสารทั่วไป (Consumer magazines) มุ่งให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่านอย่างแท้จริง ประกอบด้วยเนื้อหาสาระหลายรสที่คนส่วนใหญ่สนใจ นอกจากได้รับความบันเทิงแล้วยังได้สอดแทรกเนื้อหาที่เป็นสาระประโยชน์ต่อผู้อ่าน เป็นเกร็ดความรู้เล็ก ๆ น้อย ในด้านต่าง ๆ เช่น ข้อแนะนำในการครองชีวิต มารยาท สังคม วิธีการทำอาหาร ห่วงแพทย์ ความรู้ความกฎหมาย การตกแต่งประดับสวนดอกไม้ และวิธีการเย็บปักถักร้อย เป็นต้น

2. นิตยสารที่เกี่ยวกับธุรกิจ (Business publication) มุ่งในทางด้านธุรกิจ อุตสาหกรรม และอาชีพในแต่ละสาขา เป็นนิตยสารที่มุ่งเฉพาะกลุ่ม

3. นิตยสารข่าว (News magazines) เป็นนิตยสารวิเคราะห์ข่าวที่ให้ความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกประเทศ (ครุณี นิตยสาร 2522 : 47 - 50)

นิตยสารแบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. นิตยสารเพื่อผู้อ่านทั่วไป (Consumer magazines) อาจมุ่งเน้นเนื้อหาให้ผู้อ่านเฉพาะเรื่อง เช่น ด้านกีฬา สตรี บุรุษ แม่บ้าน เป็นต้น แบ่งเป็น

1.1 นิตยสารข่าว (News magazines)

1.2 นิตยสารภาพ (Picture magazines)

1.3 นิตยสารเรื่องย่อ (Digest magazines)

1.4 นิตยสารเบื้องหลังความจริง (Confession magazines)

1.5 นิตยสารแฟน (Fan magazines)

1.6 นิตยสารกีฬา (Sports)

1.7 นิตยสารบุคคล (Personal magazines)

1.8 นิตยสารชายหญิง (Men & Women)

1.9 นิตยสารวิชาการ (Academic)

1.10 นิตยสารการ์ตูน (Cartoon)

2. นิตยสารเพื่อผู้อ่านเฉพาะกลุ่ม (Specialized magazines) แยกประเภท

ได้ดังนี้

- 2.1 นิตยสารธุรกิจ (Business publication)
- 2.2 นิตยสารประชาสัมพันธ์ (P.R.magazines)
- 2.3 นิตยสารสมาคม (Association magazines)
- 2.4 นิตยสารเฉพาะกิจ (One - shot - magazines)

เนื่องจากนิตยสารมีหลายประเภท การกำหนดเนื้อหาจึงขึ้นอยู่กับนโยบายและวัตถุประสงค์เป็นสำคัญ โดยทั่วไปนิตยสารประกอบด้วยเนื้อหาหลายอย่างดังนี้

- ข่าว รวมทั้งการวิจารณ์ข่าว
 - ภาพ ภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพภูมิประเทศ ภาพศิลปกรรมต่าง ๆ
 - นวนิยาย ไต่แก่ เรื่องสั้น เรื่องราวที่พิมพ์เป็นตอน ๆ (serials)
 - บทความ เช่น นิตยสารประเภทแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับบุคคลหรือเรื่องต่าง ๆ
 - คอลัมน์บรรณาธิการ เพื่อเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับนิตยสารฉบับนั้น ๆ หรือเป็นที่แสดงความคิดเห็นนอกเหนือไปจากเรื่องในฉบับ
 - การ์ตูน ไต่แก่ การ์ตูนที่เป็นภาพถ่ายเส้น และภาพถ่ายประกอบ ภาพถ่ายเส้น หรือการ์ตูนเรื่อง เป็นต้น
 - บทกวี ไต่แก่ คอลัมน์ที่เป็นโคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน
 - แผนกต่าง ๆ หรือคอลัมน์ประจำ เช่น ข่าว จดหมายถึงบรรณาธิการ อาหาร แฟชั่น เพลง ฯลฯ
 - เบ็คเติ้ลค์และเรื่องแทรก จะช่วยในการจัดหน้าทำให้เต็มหน้า ปัญหาอักษรไขว้ เกมต่าง ๆ และการทายปัญหา หรือ เรื่องประเภทเก็บเล็กผสมน้อย เป็นต้น
- (ชจรทัศน์ เชิดชัย 2520 : 36)
- คอลัมน์ต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของหน้าในนิตยสาร แบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้
 1. คอลัมน์วิจารณ์ เสนอข้อโต้แย้ง คำหิ ขมเซย และชี้แนวทางของเหตุการณ์หรือเรื่องราว หรือสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว เพื่อวิจารณ์ข้อดี ข้อเสีย และให้เหตุผลตามข้อมูลที่ได้รับมา

2. คอลัมน์ซุบซิบ รายงานเกี่ยวกับความเป็นไปของบุคคล ทั้งบุคคลสำคัญใน รัฐบาล และบุคคลอาชีพต่าง ๆ ซึ่งมักจะแยกเป็นกลุ่มบุคคล เช่นในวงการกีฬา นักร้อง นักแสดง บุคคลในรัฐบาล และผู้เกี่ยวข้องที่มีชื่อเสียงโดยทั่ว ๆ ไป
3. คอลัมน์แนะแนว รายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ในวงการต่าง ๆ เช่น แนะนำการศึกษา แนะนำการเกษตร สุขภาพอนามัย สตรี กฎหมาย งานอดิเรก ทารกและเด็ก เป็นต้น
4. คอลัมน์บริการ เปิดสำหรับบริการแก่ประชาชนในเรื่องเค็ดรอนต่าง ๆ เช่น การสูญหาย ประเพณีต่าง ๆ การกุศล การเลือกคูครอง ฯลฯ
5. คอลัมน์ร่อยกรอง เปิดสำหรับโคลงกลอน สำหรับกวี ทั้งที่เป็นอาชีพ และสมัครเล่น จัดขึ้นเพื่อเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ
6. คอลัมน์ข่าวสั้น เพื่อให้ผู้อ่านมีอารมณ์ขบขัน เบาสมอง บางฉบับจะมีภาพการ์ตูนประกอบ
7. คอลัมน์ความเรียง มีเนื้อหากว้างมาก เปิดโอกาสให้ผู้อ่านได้รับความรู้ สิ่งใหม่ การค้นพบ การประดิษฐ์ ฯลฯ โดยเขียนเป็นความเรียง จะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับ เรื่องราวที่น่าสนใจ ส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับวิทยาการ เศรษฐกิจ และสังคม เป็นต้น
8. คอลัมน์บุคคล เสนอเรื่องราวของบุคคลต่าง ๆ จะเป็นบุคคลที่มีชื่อเสียง หรือบุคคลที่เป็นข่าว เพื่อรายงานให้ประชาชนทราบประวัติ ประสบการณ์ ผลงานและ ภารกิจต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
9. คอลัมน์แสดงความคิดเห็น ในทำนองชี้แนะข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วและยังไม่เกิดขึ้น เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้เขียนเอง
10. คอลัมน์จีปาดะ หรือคอลัมน์เบ็ดเตล็ด จะเสนอเรื่องราวทั่วไป เป็นการเขียนทั้งรายงานข่าว วิพากษ์วิจารณ์ เรื่องราว ซุบซิบ แนะนำ หรือแสดงความคิดเห็น ทั้งกึ่ง ประกาศ สุนทรพจน์ สุภาษิต ฯลฯ ซึ่งโดยทั่วไปจะเกี่ยวกับบุคคลมากที่สุด ข่าว และสิ่งของต่าง ๆ จะเป็นเรื่องรองลงไป (วิมล สุวรรณเพิ่ม 2521 : 280 - 282)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ แบ่งเนื้อหาของนิตยสารเป็น

5 ประเภท คือ

1. ข่าวและสาระ (News & Information)
2. ความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม (Education & Culture)
3. บันเทิง (Entertainment)
4. กีฬาและเกมต่าง ๆ (Sports & Quiz games)
5. โฆษณา (Advertisement) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2521 : 7)

สมควร กวียะ ได้แบ่งเนื้อหาของนิตยสารเป็น 5 ประเภท คือ

1. ข่าว (News or information)
2. ความคิดเห็น (Comments)
3. ความรู้ (Knowledge or general information)
4. บันเทิง (Entertainment)
5. โฆษณา (Advertisement)

ข่าว มีผู้ให้คำจำกัดความไว้มากมาย สรุปได้ว่า ข่าว คือ "การรายงาน การเสนอ การแจ้งเรื่องราว การสื่อความหมายเกี่ยวกับเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง ความคิดเห็นหรือเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีความแปลก ใหม่ เด่น เป็นความรู้ และน่าสนใจ ซึ่งได้เกิดขึ้นอย่างปัจจุบัน อย่างสด ๆ ร้อน อย่างทันทีทันใด อย่างในไม่ช้า และหรือเมื่อเร็ว ๆ นี้" ผู้ผู้อ่าน ผู้ชม ผู้ฟังให้ได้ทราบสิ่งนั้น"

ข่าว แบ่งเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ (วิษณุ สุวรรณเพิ่ม 2521 : 46 - 50)

1. ข่าวประเภทสงคราม เป็นรายงานเหตุการณ์รบ
2. ข่าวประเภทอาชญากรรม เป็นรายงานเหตุการณ์เกี่ยวกับการฆาตกรรม
3. ข่าวประเภทเหตุการณ์ เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ประชาชนทราบ
4. ข่าวประเภทกามารมณ์ เป็นการรายงานข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับ

เพศ

5. ชาวประเพณีวิทยาศาสตร์ เป็นการเสนอรายงานข้อเท็จจริงในเรื่องความก้าวหน้า สิ่งประดิษฐ์ ผลของสิ่งประดิษฐ์ที่มีต่อสังคม การทดลองสิ่งใหม่ หรือเทคโนโลยีในสาขาวิชาการต่าง ๆ

6. ชาวบริการ ได้แก่ การแจ้งความ รายงานบันเทิง รายงานสภาพอากาศ ของหาย การกุศล เป็นต้น

7. ชาวกีฬา คือ การรายงานการแข่งขัน การชิงตำแหน่ง การคัดเลือกสถานที่แข่งขัน นักกีฬา ผลการแข่งขัน

8. ชาวประเภทโศกนาฏกรรม เป็นการรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และทำให้ผู้รับข่าวเกิดความสะเทือนใจ

9. ชาวลึกลับ เป็นการรายงานเหตุการณ์ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่น่าหวาดเสียว สลัวซับซ้อน กระตุ้นอารมณ์ผู้อ่านให้คล้อยตาม

10. ชาวสังคม เป็นการรายงานความเป็นไปของกลุ่มบุคคลที่อยู่ในความสนใจของประชาชน

11. ชาวราชการและข่าวในราชสำนัก เป็นการรายงานเรื่องที่น่าสนใจ และเกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนิน พระราชกรณียกิจ และราชพิธีต่าง ๆ

12. ชาวการศึกษา ได้แก่ การรายงานเรื่องการสอบ การเรียน การสอน การบรรจุ การคัดเลือก การศึกษาต่อและเกี่ยวกับวิชาการสาขาต่าง ๆ

นอกจากนี้ ยังอาจแบ่งข่าวตามลักษณะเนื้อหาเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(วิมล สุวรรณเพิ่ม 2521 : 50)

1. ประเภทมุ่งรายงานข้อเท็จจริง ข้อสนเทศ และความคิดเห็นในค่านต่าง ๆ ให้ผู้อ่านทราบ เนื้อหาของข่าวโดยละเอียด (Straight News)

2. ประเภทมุ่งเสนอเหตุการณ์ที่มีความตื่นเต้นเร้าใจ ผู้อ่านโดยทั่วไป โดยให้ข่าวสารเพียงเล็กน้อย (Human - Interest)

3. ประเภทมุ่งเสนอข่าวเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดความบันเทิงใจแก่ผู้อ่าน เนื้อหาของข่าวไม่จำกัดประเภท (Feature News)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งรายละเอียดของข่าวและ
สาร (News & Information) ไว้ดังนี้

ข่าว ได้แก่ ข่าวทั่วไป ข่าวต่างประเทศ ข่าวต่างจังหวัด ข่าวการเมือง
ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวสตรีและแฟชั่น ข่าวบันเทิง

สาร ได้แก่ ประกาศแจ้งความ และการบริการประชาชน และประกาศของ
ทางราชการ ตลอดจนการแนะนำบุคคลต่าง ๆ (Introduction) และสนทนา (guide)
ได้แก่ การแนะนำต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว แฟชั่น หนังสือ ฯลฯ
(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 75)

นอกจากข่าว วารสารยังมีเนื้อหาประเภทความรู้ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ประเภท คือ
ความรู้ทางมนุษยศาสตร์ (Humanity) ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Natural
Science) และความรู้ทางสังคมศาสตร์ (Social Science) หรืออาจแบ่ง
เป็น 2 หมวดใหญ่คือ หมวดศิลปะ เป็นเรื่องเรียนรู้เกี่ยวกับคนทางวัฒนธรรมที่สร้างขึ้น
และหมวดวิทยาศาสตร์ เป็นเรื่องสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ การศึกษาหาความรู้ ไม่ว่า
วิชาใด มีอยู่ 3 ระยะ คือ

1. ระยะความรู้บริสุทธิ์ (Pure knowledge) เป็นการศึกษาหาความรู้
ทั่วไปของคนเรา เช่น ภูมิวิธีหอย

2. ระยะประยุกต์ความรู้ (Application of knowledge) คือนำความรู้
เหล่านั้นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต

3. ระยะศิลปะ (Arts) คือนำศิลปะมาเพิ่มเพื่อความสวยงาม เพื่อให้จิตใจ
เบิกบาน มิได้มุ่งแต่เพื่อใช้สอยอย่างเดียว (ประจักษ์ ประกายพิทยากร 2522 : 14 - 15)

ความรู้ อาจแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ความรู้โดยตรง (Pure knowledge)

2. ความรู้ประยุกต์ (Applied knowledge) (สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ 2521 : 37)

ความรู้โดยตรง ยังแบ่งออกได้ตามสาขาวิชา ดังนี้

1. ความรู้ทางมนุษยศาสตร์
2. ความรู้ทางการศึกษา
3. ความรู้ทางวิจิตรศิลป์
4. ความรู้ทางสังคมศาสตร์
5. ความรู้ทางวิทยาศาสตร์
6. ความรู้ทางวิศวกรรมศาสตร์
7. ความรู้ทางแพทยศาสตร์
8. ความรู้ทางเกษตรศาสตร์
9. ความรู้ทางเพศศึกษา
10. ความรู้ทางคหกรรมศิลป์

ส่วนเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จำแนกคุณค่าออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การรับรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม
2. ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ
3. เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต
4. เกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์
5. รู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญญา การปฏิบัติต่าง ๆ
6. ทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการและทำให้มีกำไร
7. เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
8. ความสนใจในทางพลศึกษา
9. ความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ
10. การปรับปรุงตนให้ดีขึ้น และความตั้งใจทำงานให้สำเร็จ
11. เพศศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 76 - 77)

วรรณกรรม หมายถึง งานเขียนในรูปกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียนทั้งหมด ที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดี นวนิยาย นิทาน เรื่องสั้น บทละคร

บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์ ตลอดจนคอลัมน์ในหนังสือพิมพ์

^{บุญคือ}บุญเหลือ พุทธชาวัน ได้แบ่งวรรณกรรมออกตามเนื้อหาเป็น 2 ประเภท คือ

1. สารคดี คือ งานเขียนที่มุ่งให้ความรู้ สารประโยชน์แก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ส่วนความเพลิดเพลินเป็นผลพลอยได้ตามมา ทั้งนี้ไม่นับหนังสือที่เขียนเพื่อวิชาการโดยตรง ได้แก่ ชีวประวัติ จดหมาย ความทรงจำ อนุทิน และอื่น ๆ

2. บันเทิงคดี คือ งานเขียนที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ ส่วนความรู้เป็นผลพลอยได้ตามมา ได้แก่ นิยาย นิทาน เรื่องสั้น หนังสือนิยาย และอื่น ๆ

(บุญเหลือ) พุทธชาวัน 2524 : 1 - 4; ประทีป วาतिकินกร 2524 : 13 - 15)

ปัจจุบันมีปัจจัยหลายอย่างส่งเสริมให้งานเขียนหรือวรรณกรรมมีความก้าวหน้าเป็นอันมาก จำเป็นที่บรรณารักษ์จะต้องเลือกซื้อวรรณกรรมที่ตรงกับความสนใจ และมีเนื้อหาตรงกับความต้องการของผู้ใช้ และมีคุณค่าแก่ชีวิต การเลือกควรทราบคุณสมบัติของวรรณกรรมที่ดี คือ

1. เนื้อหาความคิดดี หมายถึง มีความมุ่งหมายในการแต่งคือ คือ ความคิดที่บริสุทธิ์ คำนึงถึงความถูกต้อง ความดี ความงามและความเป็นธรรม นอกจากนั้นยังมีความคิดสร้างสรรค์ คือความคิดที่มุ่งประโยชน์เพื่อยกระดับจิตใจของผู้อ่านให้ตระหนักในคุณธรรม ความดี ความถูกต้อง และความยุติธรรม

2. กลวิธีการแต่งดี

3. มีประโยชน์ คือให้ประโยชน์แก่ผู้อ่านคุณค่า ประโยชน์ที่ควรจะได้มีดังนี้

ก. ความบันเทิง ได้แก่ ความพอใจ ความเพลิดเพลิน และความสุขใจ อันเกิดจากเนื้อเรื่อง หรือรสไพเราะของถ้อยคำ

ข. ความรู้ คือผู้อ่านได้ความรู้ เกร็ดความรู้ หรือความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ

ค. คติธรรม ได้แก่ แรงคิด และสิ่งเตือนใจที่เป็นประโยชน์

ง. ปรัชญา คือ แนวคิดสำคัญของเรื่องที่แสดงความจริงแท้ของชีวิตและโลก

จ. อุดมคติ คือ การชี้ให้เห็นค่าของความถูกต้อง เทียงธรรม ความดี ความงาม จนผู้อ่านเกิดสำนึกทางชอบธรรมและยึดถือปฏิบัติ

ฉ. การสะท้อนภาพสังคม คือการบรรยายสภาพทรงวัตถุ สถานการณ์ และวิถีชีวิตมนุษย์ในสังคมใดก็ตาม

วรรณกรรมที่ให้ประโยชน์ทางใดทางหนึ่งหรือหลายทางดังกล่าว ควรนับว่าเป็น วรรณกรรมที่ดีและมีคุณค่า (ประทีป วาทิกทินกร 2524 : 44 - 46)

ข้อเขียนที่เป็นสารคดี เป็นข้อเขียนประเภทที่ให้ความรู้ (สมควร กวียะ 2515 : 13) ซึ่งเขียนขึ้นโดยมีความจริงมากกว่าจินตนาการ สารคดี มีหลายประเภท แต่ละประเภทจะมีจุดมุ่งหมายประการใดประการหนึ่งหรือหึ่ง 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ความบันเทิงแก่ผู้อ่าน (to entertain)
2. เพื่อเสนอเรื่องราวเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะแก่ผู้อ่าน (to inform)
3. เพื่อชักจูงให้ผู้อ่านเชื่อตามความกึกเห็นของผู้เขียนและปฏิบัติตาม

(to persuade)

สำหรับเนื้อหาที่ควรนำมาเขียนสารคดี ได้แก่

1. การปรับปรุงส่งเสริมตัวเองให้ดีขึ้น ได้แก่ การบำรุงสุขภาพ การออกกำลังกาย และการเสริมสวย ฯลฯ
2. แนววิธีที่จะปฏิบัติได้ เช่น การชอมเก้อ
3. แนะนำสถานที่ ๆ คนไม่ค่อยรู้จัก ในทำนองสารคดีท่องเที่ยว
4. เสนอสิ่งแปลกใหม่ที่ไมค่อยจะพบ เช่น แฟชั่นใหม่ สิ่งก่อสร้างใหม่
5. เรื่องของพืชและสัตว์ เช่น การเลี้ยงนกเขา
6. วิถีชีวิตของประชาชน เช่น ความเป็นอยู่ของชาวเขา
7. ประสบการณ์ที่ผิดแปลกธรรมดา
8. ผลการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์
9. เหตุการณ์สำคัญที่บันทึกไว้
10. บุคคลที่น่าสนใจ
11. ผลการสืบสวนสอบสวน
12. ข้อคิดเห็นที่สำคัญ
13. เรื่องจริงใจให้สนุกเพลิดเพลินอื่น ๆ

ทวีศักดิ์ ญาณประทีปได้แบ่งสารคดีออกเป็นประเภทต่าง ๆ คือ

1. สารคดีประเภทบทความ
2. สารคดีประเภทเรื่องเล่าส่วนบุคคล
3. สารคดีประเภทชีวประวัติ และอัตชีวประวัติ
4. สารคดีประเภทความเรียงที่เป็นเรื่องจริงจัง
5. สารคดีประเภทความเรียงที่เป็นเรื่องเบาสมอง (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป

2523 : 34 - 193)

บทความ คือ ข้อเขียนแบบหนึ่ง เหมือนกับความเรียง ขาว บันทึกความจำ ฯลฯ ซึ่งเป็นสารคดีประเภทหนึ่ง บทความมีลักษณะเฉพาะดังนี้

1. เป็นเรื่องที่คุณอ่านส่วนมากกำลังสนใจ
2. มีสาระแก่นสาร อ่านแล้วได้ความคิดเพิ่มเติม
3. มีทัศนะข้อคิดเห็น ข้อวินิจฉัยของผู้เขียนแทรกอยู่
4. มีวิธีเขียนชวนให้อ่าน ทำให้เพลิดเพลินและชวนคิด
5. เนื้อหาสาระและวิธีเขียน เหมาะแก่ผู้อ่านระดับที่มีการศึกษา

ประเภทของบทความ แบ่งเป็น

1. ประเภทโต้แย้ง
2. ประเภทคำแนะนำ
3. ประเภทท่องเที่ยว
4. ประเภทสัมภาษณ์
5. ประเภทกึ่งชีวประวัติ
6. ประเภทอุปมาอุปไมย
7. ประเภทแสดงความคิดใหม่
8. ประเภทชักจูงใจ
9. ประเภทปกิณกะ (ทวีศักดิ์ ญาณประทีป 2523 : 73 - 129)

ประทีป เหมือนนิล ได้แบ่งบทความออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. บทความบรรยาย
2. บทความวิชาการ
3. บทความแสดงความคิดเห็น
4. บทความวิเคราะห์
5. บทความเชิงวิจารณ์ (ประทีป เหมือนนิล 2523 : 95 - 96)

ส่วนหนึ่งของการจัดทำนิตยสาร ได้แก่การทำให้เนื้อหา มีความสมดุลย์ตลอดทุกฉบับ ไม่มีองค์ประกอบของเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่งมากหรือน้อยเกินไป นิตยสารบางฉบับสร้างความสมดุลย์โดยประมาณเนื้อหาเป็นร้อยละของเนื้อที่ทั้งหมด บางฉบับอาจคิดเป็นจำนวนเรื่องที่พิมพ์ แต่ไม่ว่าจะพิจารณาจากแง่ใด ความสมดุลย์ของเนื้อหาควรให้มีความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนของข่าว-สารคดี เรื่องหนัก-เบาสมอง เนื้อเรื่อง-ภาพ ความยาว-สั้นของเรื่องทีลงพิมพ์ เรื่องที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ขององค์การหรือสมาคม-เรื่องที่น่าสนใจ (ชวรัตน์ เชิดชัย 2520 : 369)

เอกสารและผลงานวิจัยในต่างประเทศ

จากการศึกษาของแฮร์ริส ปรากฏผลดังนี้ วารสารรายสัปดาห์ได้รับความนิยมจากนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ มาก และสามารถนำเอาความรู้ในวารสารมาใช้ในบทเรียนต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม นักเรียนชายชอบอ่านวารสารต่าง ๆ แต่ไม่ชอบอ่านหนังสือที่เป็นบทเรียน วารสารประเภทบทความย่อ ๆ มีบทความที่น่าสนใจและเหมาะที่จะนำมาใช้กับระดับมัธยมศึกษา วารสารที่มีรูปภาพได้รับความนิยมมาก วารสารที่จัดพิมพ์โดยเฉพาะสำหรับเยาวชนมักจะได้รับ ความสนใจจากห้องสมุดโรงเรียนมากกว่าวารสารประเภทอื่น (Harris. 1956 : 593)

ปีเตอร์สัน ได้ทำการศึกษาพบว่า นักศึกษาร้อยละ 84 ใช้วารสารอ้างอิงในภาคนิพนธ์ร้อยละ 60 ใช้วารสารอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 รายการ ร้อยละ 97 ใช้วารสารสาขาวิทยาศาสตร์ นักศึกษาส่วนใหญ่ใช้วิธีค้นเรื่องในวารสารจากตรรกะวารสารและบทคัดย่อของวารสาร โดยใช้วารสารฉบับละ 1 - 2 บทความ และประสบผลสำเร็จ

ในการใช้วารสารอ้างอิง (Peterson. 1969 : 422 - 430)

เวนเคอร์ ได้ศึกษาการบริการของห้องสมุดแห่งมหาวิทยาลัยโอคลาโฮมา เป็นเวลา 4 เดือน ปรากฏผลคือวารสาร 7 รายการจาก 373 รายการ หรือร้อยละ 1.9 ได้จัดส่งบทความไปยังผู้ใดเป็นรายบุคคลถึงร้อยละ 24 ของบทความ และร้อยละ 85 ของบทความได้รับการตีพิมพ์เมื่อ 5 ปีที่ผ่านมา วารสาร 26 รายการจาก 527 รายการ หรือร้อยละ 4.98 ได้จัดส่งบทความร้อยละ 24.5 ไปยังสถาบันต่าง ๆ และร้อยละ 85 ของบทความที่ส่งไปนั้นตีพิมพ์เมื่อ 10 ปีที่ผ่านมา (Wender. 1975 : 532 - 537)

สมาคมห้องสมุดออสเตรเลียได้กำหนดมาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนเมื่อ ค.ศ. 1966 เกี่ยวกับจำนวนหนังสือว่าควรมีหนังสืออย่างต่ำ 10 เล่ม ต่อนักเรียน 1 คน และควรจัดเงินงบประมาณ 10 % ของงบประมาณจัดซื้อหนังสือทั้งหมดสำหรับเป็นค่าอกรับวารสารและหนังสือพิมพ์แต่ละปี (Wether. 1970 : 126 - 134)

สมาคมห้องสมุดอเมริกันและสมาคมการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนเมื่อ ค.ศ. 1960 โดยกำหนดให้มีวารสาร 125 - 175 ชื่อเรื่องสำหรับผู้สอน ควรมีวารสารวิชาชีพ 40 - 50 ชื่อเรื่อง (Wether. 1970 : 149-154)

ยูเนสโกได้ทำการสำรวจวารสารภาษาไทยที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นวารสารที่ประกอบการศึกษา ค้นคว้าทางการศึกษาได้คือ จันทรเกษม นิตกร ศูนย์ศึกษาศึกษากร วิทยากร วิทยาสาร วิทยุศึกษา ประชากรศึกษา และอาชีวสาร (UNESCO. 1963 : 9 - 10)

จากการศึกษาเกี่ยวกับวารสารสำหรับสตรี ปรากฏผลคือ Seventeen ซึ่งเป็นวารสารสำหรับสตรีวัยรุ่นจำหน่ายได้ปีละล้านฉบับ แต่วารสารที่ให้ความรู้ทางวิชาการขายได้น้อยกว่าฉบับแรกมาก (Russel. 1961 : 17)

โอทิส ได้ศึกษาเนื้อหาทางด้านสังคมและจริยธรรมในบทความทางวิทยาศาสตร์จากนิตยสารข่าว 3 ฉบับ คือ Time, U.S. News และ World Report โดยอาศัยวิธีนับจำนวนคำที่เอ่ยถึงทั้งทางตรงและทางอ้อม สรุปได้ว่า ในข่าวประเภทคุณภาพ จำนวนเนื้อหาทางด้านสังคมและจริยธรรมมากขึ้น ๆ ลง ๆ ตามประเภทของข่าว (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 19 อ้างอิงมาจาก Oates. 1973)

เอกสารและผลงานวิจัยในประเทศไทย

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้มาตรฐานขั้นต่ำของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2511 ให้มีวารสารอย่างน้อย 10 ฉบับ (ไม่นับรวมวารสารที่ได้เปล่า) ให้เป็นวารสารวิชาการทุกฉบับ และนิตยสารทั่วไปสี่ฉบับ (อัมพร ปันตรี และ นนทนา เนื้อทอง 2515 : 24)

บรรจง นีวาตะบุตร ได้สำรวจการอ่านนิตยสารและการดูของนักเรียนอายุ 13 - 16 ปี พบว่า นักเรียนมีความสนใจและต้องการอ่านเป็นจำนวนร้อยละ 15 ของสิ่งพิมพ์ทั้งหมด ซึ่งจัดเป็นลำดับที่สี่ในจำนวนของสิ่งพิมพ์ทั้งหมดเจ็ดชนิด (บรรจง นีวาตะบุตร 2510 : 105 - 109)

วรมณี สุนทรเวช ได้ทำการสำรวจนักเรียนระดับมัธยมศึกษาพบว่า นักเรียนสนใจนิตยสารเป็นอันดับที่สามในจำนวนสิ่งพิมพ์ห้าประเภท ส่วนใหญ่เป็นนิตยสารสำหรับเด็กนักเรียน นิตยสารที่เด็กหญิงอ่านมากที่สุดได้แก่ สกุลไทย และชัยพฤกษ์ นิตยสารที่เด็กชายอ่านมากที่สุดได้แก่ วีรธรรม (วรมณี สุนทรเวช 2510 : 111 - 118)

จวงจันทร์ พาละหาญ ได้ศึกษารูปแบบและเนื้อเรื่องของวารสารภาษาไทยสำหรับเยาวชนที่มีผลการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ปรากฏว่าวารสารที่นักเรียนเลือกอ่านมากที่สุดโดยพิจารณาจากรูปแบบได้แก่ ชัยพฤกษ์การ์ตูน ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ชัยพฤกษ์ หนูจ๋า และเพลินจิตการ์ตูน วารสารที่นักเรียนเลือกอ่านมากที่สุด โดยพิจารณาจากเนื้อเรื่องได้แก่ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ชัยพฤกษ์ ก้าวหน้า วีรธรรม และชัยพฤกษ์การ์ตูน ส่วนวารสารที่นักเรียนเลือกอ่านมากที่สุด โดยพิจารณาจากรูปแบบและเนื้อเรื่องได้แก่ ชัยพฤกษ์ วิทยาศาสตร์ หนูจ๋า และเด็กก้าวหน้า (จวงจันทร์ พาละหาญ 2516 : 151)

จากการศึกษาบทบาทของสื่อสารมวลชนต่อการศึกษาของชาวบ้าน สรุปได้คือ จากวารสาร 13 รายการที่มียอดจำหน่ายสูงสุดในปี 2518 ที่พิมพ์จำหน่ายในเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน 2519 โดยเฉลี่ยแล้ววารสารทุกประเภทมีเนื้อที่สำหรับบันเทิงหนึ่งในสามของเนื้อที่ทั้งหมด ข่าวและสาระทั่วไปและความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรมมีค่าเฉลี่ยหักเหียวกันคือประมาณหนึ่งในสี่ของเนื้อที่ทั้งหมด โฆษณาประมาณหนึ่งในแปด และเนื้อที่สำหรับกีฬาและ

เกมต่าง ๆ เพียงเล็กน้อย และพบว่าผู้อ่านวารสารอ่านมันเที่ยงคืนมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม ชาวและสาระทั่วไปและโฆษณา ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 126)

ในปีการศึกษา 2522 พรทิพย์ วินิจสร ได้ทำการศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก สรุปผลค้นเนื้อหาของวารสารได้ดังนี้ วารสารที่มุ่งเสนอความบันเทิงมากกว่าความรู้ได้แก่ วารสารดาวรุ่ง เด็ก พุทธิรักษา เพื่อนเด็ก และสตรีสาร ภาคพิเศษฉบับเยาว์ วารสารที่มุ่งเสนอความรู้มากกว่าความบันเทิงได้แก่ ชัยพฤษชัย ชัยพฤษชัย-วิทยาศาสตร์ และสวิตา (พรทิพย์ วินิจสร 2523 : ฉ)

จากการศึกษามีผลการใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดเพื่อการวิจัยในประเทศไทยของจารุพร สัทธาธิก ปรากฏว่า นักวิจัยใช้หนังสือทั่วไปประกอบการค้นคว้ามากเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนวารสารและหนังสือพิมพ์ใช้อ้างอิงเป็นอันดับสอง และสิ่งพิมพ์รัฐบาลเป็นอันดับสาม (จารุพร สัทธาธิก 2515 : ง)

ในปีการศึกษา 2517 อารีย์ รังสีโยภาส ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน ปรากฏผลคือ วารสารที่อาจารย์และนิสิตใช้ประกอบการสอนการเรียนมากมีแปดรายการคือ ก้าวหน้า ชัยพฤษชัย ชัยพฤษชัย-วิทยาศาสตร์ ฟ้ามืองไทย มิตรครู วิทยาสาร - สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ และอนุสาร อ.ส.ท. วารสารที่สามารถใช้ประกอบการสอนได้สูงมากไปหาน้อยมี 10 อันดับ คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน วารสารการบริหาร กุลสตรี จดสาร เบื้องหลังเหตุการณ์ปัจจุบัน ชัยพฤษชัย ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ ชัยพฤษชัยวิทยาศาสตร์ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ วิทยาสารและวิทยาสาร (อารีย์ รังสีโยภาส 2518 : 54 - 59)

วิธีดำเนินการ

มวลประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ คือ วารสารภาษาไทยที่รวบรวมจากรายชื่อวารสารภาษาไทยที่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จัดซื้อเข้าห้องสมุดในปีการศึกษา 2523 จากห้องสมุดโรงเรียน 18 แห่ง เพื่อนำมาคัดเลือกวารสารที่ห้องสมุดจัดซื้อตรงกันมากที่สุด 15 อันดับแรก ได้แก่

รายสัปดาห์	รายปักษ์	รายเดือน
ฟ้าเมืองไทย	ขวัญเรือน	ไกลหมอ
สกุลไทย	แม่บ้าน	ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์
สตรีสาร		เพื่อนเรียน
สตาร์ชอคเกอร์		โลกหนังสือ
สยามใหม่		สามัญศึกษา
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์		หมอชาวบ้าน
		อนุสาร อ.ส.ท.

รวบรวมวารสารภาษาไทย 15 รายชื่อดังกล่าวตั้งแต่เดือนเมษายน - มิถุนายน 2524 ปรากฏว่าได้วารสารภาษาไทยที่นำมาศึกษาเนื้อหาทั้งสิ้น จำนวน 208 ฉบับ ดังนี้

ฟ้าเมืองไทย	24 ฉบับ
สกุลไทย	26 ฉบับ
สตรีสาร	26 ฉบับ
สตาร์ชอคเกอร์	23 ฉบับ
สยามใหม่	25 ฉบับ
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	26 ฉบับ
ขวัญเรือน	12 ฉบับ

เดมบ้าน	11 ฉบับ
ไกลหมอ	6 ฉบับ
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	5 ฉบับ
เพื่อนเรียน	6 ฉบับ
โลกหนังสือ	5 ฉบับ
สามัญศึกษา	1 ฉบับ
หมอชาวบ้าน	6 ฉบับ
อนุสาร อ.ส.ท.	6 ฉบับ
รวม	208 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาวารสารครั้งนี้ คือ

1. เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารนี้ ได้ปรับปรุงจากเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1 เกณฑ์ในการศึกษาประเภทของเนื้อหาวารสาร
 - 1.2 สาขาวิชาที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาวารสารประเภทความรู้โดยตรง
 - 1.3 คุณค่าที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาวารสารประเภทความรู้ประยุกต์
 เกณฑ์เหล่านี้มีในภาคผนวก หน้า 62 - 70
2. หนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการจำแนกประเภทของเนื้อหาวารสาร คือ

พวา พันธุ์เมฆา การแบ่งหนังสือและแผนการแบ่งหนังสือตามทศนิยมของคิวอี้
ฉบับปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 2521, 170 หน้า

การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร

ผู้วิจัยวิเคราะห์เนื้อหาวารสารด้วยตนเอง ภายหลังจากที่ได้ศึกษาเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารและความหมายของเกณฑ์ให้เข้าใจ โดยอ่านวารสารแต่ละรายชื่อทีละฉบับอย่างละเอียด เพื่อปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้คือ

1. จำแนกประเภทของเนื้อหาวารสารตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทของเนื้อหาวารสาร
2. จำแนกเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรงตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง
3. จำแนกคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ตามเกณฑ์การวิเคราะห์คุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์
4. วัดปริมาณเนื้อหาวารสารแต่ละประเภทเป็นจำนวนหน้า

การรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

การจัดกระทำกับข้อมูล

รวมปริมาณและคุณค่าของเนื้อหาแต่ละประเภทในวารสารแต่ละฉบับและแต่ละรายชื่อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทาค่าเฉลี่ยและอัตราร้อยละของเนื้อหาแต่ละประเภทของวารสารแต่ละรายชื่อ
2. ทาค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภทของวารสารทั้งหมด
3. จัดอันดับคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ในค่านับต่าง ๆ ของวารสารแต่ละรายชื่อ และของวารสารทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

\bar{X}	แทน	จำนวนหน้าเฉลี่ย
ΣX	แทน	ผลรวมของจำนวนหน้า
N	แทน	จำนวนฉบับ (Guilford. 1965 : 54)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร 15 รายการ ได้แก่ วารสารรายสัปดาห์ :
ฟ้าเมืองไทย สกุลไทย สตรีสาร สตรีซอกเกอร์ สยามใหม่ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
วารสารรายปักษ์ : ขวัญเรือน แม่บ้าน วารสารรายเดือน : โกลด์มอ จัวยพฤกษ์วิทยาศาสตร์
เพื่อนเรียน โลกหนังสือ สามัญศึกษา หมอชาวบ้าน และอนุสาร อ.ส.ท. โดยรวบรวม
วารสารตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน 2524 รวมวารสารทั้งหมด 208 ฉบับ
ใช้หน่วยวัดเป็นจำนวนหน้าเดว่นำมาหาค่าเฉลี่ยและอัตราร้อยละ ปรากฏผลตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 เสนอประเภทและปริมาณของเนื้อหาวารสาร
- ตอนที่ 2 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทข่าวและสาระทั่วไป
- ตอนที่ 3 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม
- ตอนที่ 4 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง
- ตอนที่ 5 เสนอคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์
- ตอนที่ 6 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทบันเทิง
- ตอนที่ 7 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม
- ตอนที่ 8 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทโฆษณา

ตอนที่ 1 เสนอประเภทและปริมาณของเนื้อหาวารสาร

ตาราง 1 ร้อยละของเนื้อหาประเภทต่าง ๆ ของวารสาร

วารสาร	ข่าว	ความรู้ การศึกษาระดับ มัธยมศึกษา	บันเทิง	กีฬา-เกม	โฆษณา	รวม
<u>รายสัปดาห์</u>						
ฟ้าเมืองไทย	19.49	25.79	39.96*	1.81	12.95*	100.00
สกุลไทย	26.37	12.08	49.69**	-	11.85*	100.00
สตรีสาร	15.17	29.07	36.10*	4.54*	15.12*	100.00
สสารซอคเกอร์	58.55*	5.24	6.84	19.60**	9.77*	100.00
สยามใหม่	54.98*	27.27	9.94	0.31	7.50	100.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	45.56*	39.10	10.00	1.82	3.52	100.00
<u>รายบิ่กัษ</u>						
ขวัญเรือน	20.31	40.85	26.54*	0.78	11.52*	100.00
เพ็ญบาน	22.83	46.44*	17.89*	-	12.83*	100.00
<u>รายเดือน</u>						
ไกลหมอ	7.14	72.72*	9.33	-	10.81*	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	19.42	71.54*	2.98	2.35*	3.71	100.00
เพื่อนเรียน	9.53	85.63**	0.03	0.50	4.31	100.00
โลกหนังสือ	47.79*	39.75	10.32	-	2.14	100.00
สามัญศึกษา	59.04**	40.96	-	-	-	100.00

ตาราง 1 (ต่อ)

วารสาร	ข่าว	ความรู้ การศึกษาและ วัฒนธรรม	บันเทิง	กีฬา-เกม	โฆษณา	รวม
หมอชาวบ้าน	19.40	59.56*	7.05	0.94	13.05*	100.00
อนุสาร อ.ส.ท.	16.19	66.20*	-	-	17.61**	100.00
ค่าเฉลี่ย	29.45	44.15	15.11	2.18	9.11	100.00

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 1 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ววารสารทุกประเภทมีเนื้อหาความรู้มากที่สุดคือ ประมาณหนึ่งในสองของเนื้อหาทั้งหมด รองลงมาได้แก่ข่าว มีประมาณหนึ่งในสาม บันเทิงมีประมาณหนึ่งในหก โฆษณามีประมาณหนึ่งในสิบเอ็ด และเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม ประมาณหนึ่งในห้าสิบ เมื่อพิจารณาตามประเภทของเนื้อหา ปรากฏว่า

1. ประเภทข่าว วารสารสามัญศึกษา มีเนื้อหาประเภทข่าวมากที่สุด คือ มากกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด และสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาประเภทข่าวถึงสองเท่า รองลงมาเป็น สตาร์ชอคเกอร์ สยามใหม่ โลกหนังสือ และสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ คือ มีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามลำดับ

2. ประเภทความรู้ วารสารเพื่อนเรียนรู้มีเนื้อหาประเภทความรู้มากที่สุด คือ มากกว่าครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด และสูงกว่าค่าเฉลี่ยเกือบสองเท่า รองลงมาได้แก่ โกล์หมอชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ อนุสาร อ.ส.ท. หมอชาวบ้าน และแม่บ้าน คือปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามลำดับ

3. ประเภทบันเทิง วารสารสกุลไทยมีเนื้อหาประเภทบันเทิงมากกว่าวารสารทุกชนิด คือมีประมาณครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด รองลงมาได้แก่ พัชร์เมืองไทย สตรีสาร ขั้วญเรือน และแม่บ้าน ซึ่งมีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามลำดับ

4. ประเภทกีฬาและเกม สตรีซอคเกอร์ มีเนื้อหาประเภทนี้มากที่สุด คือสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาประเภทกีฬาเกือบสิบเท่า รองลงมาได้แก่ สตรีสาร และชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ ซึ่งมีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามลำดับ

5. ประเภทโฆษณา อนุสาร อ.ส.ท. มีเนื้อหาประเภทนี้มากที่สุด และสูงกว่าค่าเฉลี่ยเกือบสองเท่า รองลงมาได้แก่ สตรีสาร เหมอชาวบ้าน พัชร์เมืองไทย แม่บ้าน สกุลไทย ขั้วญเรือน และใกล้หมอ ซึ่งมีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยตามลำดับ

ตอนที่ 2 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทข่าวและสาระทั่วไป

ตาราง 2 ร้อยละของเนื้อหาประเภทข่าวและสาระทั่วไป

วารสาร	ข่าวทั่วไป	ข่าวต่างประเทศ	ข่าวการเมือง	ข่าวสังคม	ข่าวกีฬา	บริการ	การแนะนำบุคคล	สนทนา	ข่าววิทยุศาสตร์	ข่าวการศึกษา	รวม
รายสัปดาห์ ฟ้าเมืองไทย	-	-	-	0.24	7.93*	5.45*	6.25	79.65*	0.48	-	100.00
สุดสัปดาห์	0.13	-	-	12.92*	0.41	-	16.21	70.33*	-	-	100.00
สตรีสาร	13.16*	0.14	0.36	2.13	-	0.36	3.90	79.95*	-	-	100.00
สทท.ซอกเกอร์	-	0.27	-	-	39.25**	0.58	37.42*	21.60	0.68	-	100.00
สยามใหม่	7.69*	15.59*	37.75**	16.39**	0.14	0.56	9.51	11.81	-	0.56	100.00
สยามรัฐสัปดาห์ วิจารณ์	34.27**	24.21**	0.55	-	-	1.84	10.93	26.20	-	-	100.00
รายวัน	0.61	-	-	-	-	-	26.29*	73.10*	-	-	100.00
รายวัน ขวัญเรือน แม่บ้าน	-	-	-	-	-	-	7.69	91.04*	1.27	-	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

วารสาร	ชาวทั่วไป	ชาวต่างประเทศ	ชาวการเมือง	ชาวสังคม	ชาวกีฬา	บริการ	การแนะนำบุคคล	สนเทศ	ชาววิทยศาสตร์	ชาวการศึกษา	รวม
รายเดือน											
ไกลหมอ	1.12	-	-	-	-	-	1.12	94.54**	3.22*	-	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยา-											
ศาสตร์	-	-	-	-	8.90*	2.10	9.30	54.80	24.90**	-	100.00
เพื่อนเรือน	-	-	-	-	-	3.95*	9.23	66.82*	-	-	100.00
โลกหนังสือ	0.75	-	0.37	-	-	-	83.37**	15.51	-	-	100.00
สามัญศึกษา	-	-	-	-	-	24.49**	-	55.10	2	20.41**	100.00
หมอชาวบ้าน	8.12*	-	-	4.87*	-	-	35.65*	51.36	-	-	100.00
ขุนสาร อ.ส.ท.	-	-	-	-	6.46*	-	14.38	79.16*	-	-	100.00
ค่าเฉลี่ย	4.39	2.68	2.60	2.44	4.21	2.62	16.08	59.54	2.04	1.40	100.00

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 2 แสดงว่า วารสาร 15 รายการ มีเนื้อหาประเภทข่าวดังนี้

วารสารส่วนใหญ่มีเนื้อหาเฉลี่ยที่เป็นสนเทศมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 59.54 ของเนื้อหาที่เป็นข่าว รองลงมาได้แก่ การแนะนำบุคคลต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 16.06 นอกนั้นเป็นข่าวทั่วไป ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ ข่าวบริการ ข่าวการเมือง ข่าวสังคม ข่าววิทยาศาสตร์ และข่าวการศึกษา ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 1.40 - 4.39

วารสารที่มีเนื้อหาเป็นสนเทศมากที่สุดได้แก่ โกลัสมอ คิดเป็นร้อยละ 94.54 รองลงมาได้แก่ แมฆาน เพื่อนเรียน สตรีสาร ฟ้าเมืองไทย อนุสาร อ.ส.ท. ชวัญเรือน และสกุลไทย คิดเป็นร้อยละ 73.10 - 91.04 วารสารที่มีการแนะนำบุคคลต่าง ๆ มากที่สุดได้แก่ โลกหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 83.37 รองลงมาได้แก่ สตรีชอคเกอร์ หมอชาวบ้าน และชวัญเรือน คิดเป็นร้อยละ 26.29 - 37.42 นอกจากนี้ปรากฏว่า สยามใหม่ มีข่าวการเมือง และข่าวสังคมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 37.75 และ 16.39 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม

ตาราง 3 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม

วารสาร	ความรู้โดยตรง	ความรู้ประยุกต์	รวม
<u>รายสัปดาห์</u>			
ฟ้าเมืองไทย	22.90	77.10 *	100.00
สกุลไทย	28.08	71.92 *	100.00
สตรีสาร	40.22	59.78 *	100.00
สตรีชอคเกอร์	10.24	89.76 *	100.00
สยามใหม่	42.92	57.08 *	100.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	55.78 *	44.22	100.00

ตาราง 3 (ต่อ)

วารสาร	ความรู้โดยตรง	ความรู้ประยุกต์	รวม
<u>รายปักษ์</u>			
ขวัญเรือน	32.85	67.15*	100.00
แมมมาน	69.30*	30.70	100.00
<u>รายเดือน</u>			
ไกลหมอ	72.99*	27.01	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	89.02*	10.98	100.00
เพื่อนเรียน	100.00**	-	100.00
โลกหนังสือ	2.02	97.98**	100.00
สามัญศึกษา	100.00**	-	100.00
หมอลาวบ้าน	64.32*	35.68	100.00
อนุสาร อ.ส.ท.	23.13	76.87*	100.00
ค่าเฉลี่ย	50.25	49.75	100.00

**ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

*ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 3 แสดงว่า โดยเฉลี่ยแล้ววารสารส่วนใหญ่มีปริมาณเนื้อหาที่เป็นความรู้โดยตรงและความรู้ประยุกต์ใกล้เคียงกัน คิดเป็นร้อยละ 50.25 และ 49.75 ปรากฏว่า เพื่อนเรียน สามัญศึกษา ไกลหมอ แมมมาน หมอลาวบ้าน และ สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มีเนื้อหาที่เป็นความรู้โดยตรงมากกว่าความรู้ประยุกต์ สสารชอคเกอร์ ฟ้าเมืองไทย

อนุสาร อ.ส.ท. สกุลไทย ขวัญเรือน สตรีสาร และสยามใหม่ มีเนื้อหาที่เป็นความรู้
ประยุกต์มากกว่าความรู้โดยตรง

ในคานเนื้อหาที่เป็นความรู้โดยตรง เพื่อนเรียน และสามัญศึกษามีมากที่สุด คิดเป็น
ร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 89.02 สำหรับเนื้อหา
ที่เป็นความรู้ประยุกต์ โลกหนังสือมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.98 รองลงมาได้แก่ ฟ้าเมืองไทย
คิดเป็นร้อยละ 77.10

ตอนที่ 4 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง

ตาราง 4 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง

วารสาร	มนุษย์- ศาสตร์	การ ศึกษา	วิจิตร ศิลป์	สังคม ศาสตร์	วิทยา- ศาสตร์	วิศวกรรม ศาสตร์	วิทยาศาสตร์ การแพทย์	เกษตร ศาสตร์	แพศ ศึกษา	คหกรรม ศิลป์	รวม
รายสัปดาห์ ฟ้าเมืองไทย	22.73*	7.10*	0.28	45.45*	1.14	-	3.41	17.05*	-	2.84	100.00
สกุลไทย	-	-	-	12.28	33.68*	-	16.84	1.40	-	35.80*	100.00
สตรีสาร	18.32*	2.59	2.12*	10.78	18.14*	0.65	9.07	-	0.41**	37.92*	100.00
สสารขอเอกเฮอร์	-	-	-	-	-	-	100.00**	-	-	-	100.00
สยามใหม่	18.56*	-	1.81*	68.31*	-	-	11.32	-	-	-	100.00
สยามรัฐสัปดาห์- วิจารณ์	2.40	2.30	2.59**	84.26	2.30	4.13*	0.58	1.44	-	-	100.00
รายปักษ์ ขวัญเรือน แม่บ้าน	0.57	2.54	-	0.35	3.29	-	0.75	-	0.35*	92.15**	100.00
	1.60	1.38	-	-	1.13*	-	5.24	13.20	-	77.45*	100.00

ตาราง 4 (ต่อ)

วารสาร	มนุษย์- ศาสตร์	การ ศึกษา	วิจิตร ศิลป์	สังคม ศาสตร์	วิทยา- ศาสตร์	วิศวกรรม ศาสตร์	วิทยาศาสตร์ การแพทย์	เกษตร ศาสตร์	แพศ ศึกษา	คหกรรม ศิลป์	รวม
<u>รายเดือน</u>											
โลกหมอ	1.15	-	-	-	7.65	-	75.04*	5.74*	-	10.42	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยา-											
ศาสตร์	-	0.65	0.33	0.65	48.84*	45.70**	2.62	1.21	-	-	100.00
เพื่อนเรียน	11.13	-	-	-	88.72*	0.15	-	-	-	-	100.00
โลกหนังสือ	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
สามัญศึกษา	-	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	100.00
หมอชาวบ้าน	-	-	-	-	0.81	*	93.65*	-	-	5.34	100.00
อนุสาร อ.ส.ท.	41.05	-	-	56.50*	2.45	-	-	-	-	-	100.00
ค่าเฉลี่ย	14.50	7.77	0.48	18.57	13.87	3.38	21.25	2.67	0.05	17.46	100.00

**ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

*ปริมาณสูงกวาค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 4 แสดงว่าโดยเฉลี่ยแล้ววารสารส่วนใหญ่มีเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 21.25 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชา สังคมศาสตร์ กหกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 13.87 - 16.57 ตามลำดับ

ปริมาณเนื้อหาสาขาวิชามนุษยศาสตร์ มีมากที่สุดในโลกหนังสือ คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาขาวิชาการศึกษา มีมากที่สุดในส่วนภูมิภาค คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาขาวิชาวิจิตรศิลป์ มีมากที่สุดในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ 2.59 สาขาวิชาสังคมศาสตร์มีมากที่สุด ในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ คิดเป็นร้อยละ 84.26 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีมากที่สุดในพื้นที่เรียน คิดเป็นร้อยละ 88.72 สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ มีมากที่สุดในช่วงวิทยุศาสตร์ คิดเป็น ร้อยละ 45.70 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีมากที่สุดในการชดเชย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มีมากที่สุดในพื้นที่เมืองไทย คิดเป็นร้อยละ 17.15 สาขาวิชา แพศศึกษา มีมากที่สุดในการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 0.41 และสาขาวิชาคหกรรมศิลป์ มีมากที่สุดในการ วิทยุเรือน คิดเป็นร้อยละ 92.15

ตอนที่ 5 เสนอผลการของเนื้อหาประเภทความรู้ประเภท

ตาราง 5 ร้อยละของเนื้อหาประเภทความรู้ประเภทความรู้ต่าง ๆ

รายวิชา	การปรับวิธีให้ เข้ากับสิ่งแวดล้อม	การปรับวิธีให้เข้า กับคนกลุ่มต่าง ๆ	เกิดความรักในตนเอง มนุษย์และสิ่งมีชีวิต	เกิดความซาบซึ้ง ในธรรมชาติและ สุนทรีย์	รู้แนวทางใน การแก้ปัญหา	ทำให้เข้าใจ สิ่งที่ตนต้องการ	เกิดความดีใจ สร้างสรรค์	เกิดความสนใจ ในทางลัดศึกษา สุภาพ	การปรับปรุงตน	เพศศึกษา	รวม
รายวิชา ฟิสิกส์	-	29.70 *	0.76	6.42	59.66 *	-	0.42	0.51	1.69	-	100.00
ฟิสิกส์	3.56	-	3.98 *	83.56 **	2.33	-	-	-	-	0.27 *	100.00
ฟิสิกส์	24.96 **	15.08 *	-	16.13	12.54 **	12.10	6.09 *	-	8.06 *	3.67 *	100.00
ฟิสิกส์	-	33.84 *	-	-	-	-	-	56.27 **	-	-	100.00
ฟิสิกส์	0.99	0.85	0.99	10.25	74.44 *	0.99	2.35 *	-	0.49	1.11	100.00
ฟิสิกส์	3.63	0.85	-	6.30	88.26 *	-	-	0.48	-	-	100.00
ฟิสิกส์	0.62	2.68	-	22.75 **	38.07	0.37	-	-	8.58 *	12.82 **	100.00
ฟิสิกส์	10.53 *	-	3.09 *	-	49.36 *	7.20 *	1.54 *	2.06	4.11	2.57 *	100.00
ฟิสิกส์	-	-	-	1.68	57.59 *	-	-	-	17.82 *	2.54 *	100.00
ฟิสิกส์	-	-	7.16 *	-	92.84 **	-	-	-	-	-	100.00
ฟิสิกส์	10.71 *	42.64 **	1.49	-	39.73	3.21 *	0.16	-	-	2.06 *	100.00
ฟิสิกส์	1.47	3.68	-	2.71	24.41	-	9.36 *	-	-	-	100.00
ฟิสิกส์	-	1.50	9.11 **	77.85 *	5.96	3.53 *	-	2.05	-	-	100.00
ฟิสิกส์	4.34	10.00	2.05	17.51	41.94	2.11	1.53	4.72	3.13	1.93	100.00
ฟิสิกส์	6	4	9	2	1	8	11	5	7	10	=

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาประเภทความรู้
* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาประเภทความรู้

จากตาราง 5 แสดงว่า ในการจัดอันดับคุณค่าของเนื้อหาที่เป็นความรู้ประยุกต์ของวารสารทั้ง 15 รายการตามร้อยละของปริมาณเนื้อหาตามลำดับดังนี้

1. รู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา และการปฏิบัติต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 41.91
2. เกิดความเข้าใจในธรรมชาติและสุนทรีย์ คิดเป็นร้อยละ 17.51
3. ความปลอดภัยสำหรับคนและสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 10.74
4. ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 10.00
5. ความสนใจในทางพลศึกษา คิดเป็นร้อยละ 4.72
6. การรับรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม คิดเป็นร้อยละ 4.34
7. การปรับปรุงตนให้ดีขึ้นและความตั้งใจทำงานให้สำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 3.13
8. ทำให้ใคร่หาสิ่งที่ต้องการและทำให้มีกำไร คิดเป็นร้อยละ 2.11
9. เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต คิดเป็นร้อยละ 2.05
10. เพศศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.93
11. เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ คิดเป็นร้อยละ 1.53

เมื่อพิจารณารายละเอียด ปรากฏว่า

1. เนื้อหาที่มีคุณค่าความรู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิบัติต่าง ๆ มีปริมาณสูงสุด และมีปริมาณต่ำสุดในคาน เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดย
 - 1.1 เนื้อหาที่มีคุณค่าความรู้การรับรู้และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม มีปริมาณสูงสุดในสตรีสาร และมีปริมาณต่ำสุดใน ชวัญเรือน
 - 1.2 เนื้อหาที่มีคุณค่าความรู้ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ มีปริมาณสูงสุดใน โลกหนังสือ และมีปริมาณต่ำสุดในสยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์
 - 1.3 เนื้อหาที่มีคุณค่าความรู้เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต มีปริมาณสูงสุดในอนุสาร อ.ส.ท. และมีปริมาณต่ำสุดใน ฟ้ามืองไทย
 - 1.4 เนื้อหาที่มีคุณค่าความรู้เกิดความเข้าใจในธรรมชาติและสุนทรีย์ มีปริมาณสูงสุดใน สกุลไทย และมีปริมาณต่ำสุดใน โกลหมอ

- 1.5 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านรู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหาและการปฏิบัติต่าง ๆ มีปริมาณสูงสุดใน ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ และมีปริมาณต่ำสุดใน สกฤตไทย
- 1.6 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการและทำให้มีกำไร มีปริมาณสูงสุดใน สตรีสาร และมีปริมาณต่ำสุดใน ขวัญเรือน
- 1.7 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีปริมาณสูงสุดใน หมอชาวบ้าน และมีปริมาณต่ำสุดใน โลกหนังสือ
- 1.7 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้าน ความสนใจในทางพลศึกษา มีปริมาณสูงสุดใน สตรีสารชอคเกอร์ และมีปริมาณต่ำสุดใน สยามรัฐสัมพันธ์วิจิตร
- 1.8 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพมีปริมาณสูงสุดใน หมอชาวบ้าน และมีปริมาณต่ำสุดใน สยามรัฐสัมพันธ์วิจิตร
- 1.9 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านการปรับปรุงคนให้ดีขึ้น และความตั้งใจทำงานให้สำเร็จ มีปริมาณสูงสุดใน โกล้อมอ และมีปริมาณต่ำสุดใน สยามใหม่
- 1.10 เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านเพศศึกษา มีปริมาณสูงสุดใน ขวัญเรือน และมีปริมาณต่ำสุดใน สกฤตไทย
2. เนื้อหาที่มีคุณค่าด้านต่าง ๆ ของวารสารแต่ละรายการมีดังนี้
 - 2.1 ฟ้ามืองไทย มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน รู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหาและการปฏิบัติต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
 - 2.2 สกฤตไทย มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้านเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์ะ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเพศศึกษา
 - 2.3 สตรีสาร มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้านความรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม และมีปริมาณต่ำสุดในด้านความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ
 - 2.4 สตรีสารชอคเกอร์ มีปริมาณเนื้อหาสูงสุดในด้าน เกิดความสนใจในทางพลศึกษา และมีปริมาณต่ำสุดในด้านความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ
 - 2.5 สยามใหม่ มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้านรู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิบัติต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านปรับปรุงคนให้ดีขึ้น

2.6 สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ฐานะทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิรูปต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเกิดความสนใจในทางพลศึกษา และความปลอดภัยสำหรับคนและสุขภาพ

2.7 ขวัญเรือน มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ฐานะทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิรูปต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ

2.8 แม่บ้าน มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ฐานะทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิรูปต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.9 ไกลหนอ มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ฐานะทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิรูปต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์

2.10 ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ฐานะทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา การปฏิรูปต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้าน เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต

2.11 โลกหนังสือ มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้าน ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ และการปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2.12 หมอชาวบ้าน มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้านความปลอดภัยสำหรับคนและสุขภาพ และมีปริมาณต่ำสุดในด้าน การรับรู้และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

2.13 อนุสาร อ.ส.ท. มีปริมาณของเนื้อหาสูงสุดในด้านเกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์ และมีปริมาณต่ำสุดในด้านความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ

ตอนที่ 6 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทบันเทิง

ตาราง 6 ร้อยละของเนื้อหาประเภทบันเทิง

วารสาร	นวนิยาย	เรื่องสั้น	นิทาน	การ์ตูน	ข่าวสั้น	กลอน	เพลง	ดนตรี	ภาพยนตร์	รวม
<u>รายสัปดาห์</u>										
ฟ้าเมืองไทย	77.80*	18.18	0.20	1.04	3.78*	-	-	-	-	100.00
สุสุดไทย	87.08*	9.90	0.58	-	-	2.44	-	-	-	100.00
สตรีสาร	50.78*	24.89*	10.29**	5.52	0.15	7.82*	0.40	0.15	0.15	100.00
สตาร์ชอคเกอร์	-	-	-	97.39*	2.61*	-	-	-	-	100.00
สยามใหม่	-	0.77	-	7.74	15.47*	34.24**	4.45*	37.33**	37.33**	100.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	-	41.84*	1.46	21.94*	-	-	12.76*	21.97*	21.97*	100.00
<u>รายวัน</u>										
ขวัญเรือน	59.08*	21.70	7.42*	2.04	0.93	4.77	4.06*	-	-	100.00
แมน	93.46**	-	6.54*	-	-	-	-	-	-	100.00

ตาราง 6 (ต่อ)

วารสาร	นวนิยาย	เรื่องสั้น	นิทาน	การ์ตูน	ข่าวสั้น	กลอน	เพลง คมกริ	ภาพยนตร์	รวม
รายเดือน									
ไกลหมอ	24.97	69.67**	-	-	-	5.36	-	-	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	41.96*	51.05*	-	-	-	-	-	6.96*	100.00
เพื่อนเรียน	-	-	-	100.00**	-	-	-	-	100.00
โลกหนังสือ	-	26.82*	-	36.33*	2.25*	17.30*	17.30**	-	100.00
หมอชาวบ้าน	61.72*	31.59*	-	6.69	-	-	-	-	100.00
ค่าเฉลี่ย	38.22	22.80	2.04	21.36	1.94	5.53	3.00	5.11	100.00

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 6 แสดงว่าเนื้อหาตามบันเทิงส่วนใหญ่เป็น นวนิยาย คิดเป็นร้อยละ 38.22 รองลงมาได้แก่ เรื่องสั้น การ์ตูน กลอน ภาพยนตร์ เพลง นิทาน และข่าวสั้น คิดเป็นร้อยละ 1.94 - 22.80

ถ้าพิจารณารายละเอียดจะพบว่า มีนวนิยายมากที่สุดคือ แม่น้ำ คิดเป็นร้อยละ 93.46 เรื่องสั้นในไกลหมอก คิดเป็นร้อยละ 69.67 นิทานในสตรีสาร คิดเป็นร้อยละ 10.29 การ์ตูนในเพื่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ขำขันในสยามใหม่ คิดเป็นร้อยละ 15.47 กลอนในสยามใหม่ คิดเป็นร้อยละ 34.24 เพลงในโล่ห์หนังสือ คิดเป็นร้อยละ 17.30 ภาพยนตร์ในสยามใหม่ คิดเป็นร้อยละ 37.33

ตอนที่ 7 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม

ตาราง 7 ร้อยละของเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม

วารสาร	วิจารณ์	การสอน	ประวัติ	วงการศึกษา	พจนานุกรม ปริศนา อักษรไขว้	เกม	กายแข่งขัน ประกวดกลอน	รวม
รายสัปดาห์ ฟ้าเมืองไทย	-	-	5.41*	-	1.80	-	92.79***	100.00
สมัครสาร	-	-	-	-	-	70.45***	29.55	100.00
สภาราชคณะกร	79.80**	-	1.28	15.17**	3.75	-	-	100.00
สยามใหม่	75.00*	-	-	-	25.00*	-	-	100.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	77.27*	-	9.09**	13.64*	-	-	-	100.00
รายบ่กษ ขวัญเรือน	-	-	-	-	-	69.17*	30.83	100.00
รายเดือน ชัยพฤกษ์วิทยาสตร	-	-	-	-	68.41*	-	31.86*	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

วารสาร	วิจักษณ์	การสอบ	ประวัติ	วงการศึกษา	ทฤษฎี ปฏิบัติ อื่นๆ	เกม	การแต่งต้น ประเภทกลอน	รวม
เพื่อนเรียน	-	-	-	-	100.00**	-	-	100.00
พมอชาวบ้าน	-	-	-	-	-	-	100.00**	100.00
คำเฉลย	25.79	-	1.75	3.20	22.08	15.51	31.67	100.00

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 7 แสดงว่า โขยเฉลี่ยแล้ววารสารส่วนใหญ่มีเนื้อหาประเภทกีฬาและเกม เป็นการแข่งขันต่าง ๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.67 รองลงมาเป็นด้านวิจารณ์กีฬา คิดเป็น ร้อยละ 25.79 ปรัชญาอักษรไขว้ - ท้ายปัญหา คิดเป็นร้อยละ 22.08 เกม ร้อยละ 15.51 และวงการกีฬา ร้อยละ 3

เกี่ยวกับการวิจารณ์กีฬา มีมากที่สุด ใน สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ คิดเป็นร้อยละ 9.09

เกี่ยวกับวงการกีฬา มีมากที่สุด ใน สตาร์ชอคเกอร์ คิดเป็นร้อยละ 15.17

เกี่ยวกับการทลายปัญหา - ปรัชญาอักษรไขว้ มีมากที่สุด ใน เพื่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ

100.00

สำหรับเกมต่าง ๆ มีมากที่สุด ในสตรีสาร คิดเป็นร้อยละ 70.45

และการแข่งขัน - ประภาดกลอน มีมากที่สุด ใน หมอชาวบ้าน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตอนที่ 8 เสนอปริมาณของเนื้อหาประเภทโฆษณา

ตาราง 8 ร้อยละของเนื้อหาประเภทโฆษณา

วารสาร	สินค้าทั่วไป	ภาพยนตร์	เครื่องสำอาง	การท่องเที่ยว	ประกาศ แจ้งความ	รวม
<u>รายสัปดาห์</u>						
ฟ้าเมืองไทย	90.54*	-	2.85	5.18	1.43	100.00
สกุลไทย	62.21	-	33.07**	3.92	0.80	100.00
สตรีสาร	75.77*	-	22.73*	1.18	0.32	100.00
สตาร์ชอคเกอร์	96.53*	-	-	3.11	0.36	100.00
สยามใหม่	84.67*	-	-	1.80	13.33*	100.00
สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	57.14	2.38**	-	27.98*	12.50*	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

วารสาร	สินค้าทั่วไป	ภาพยนตร์	เครื่องสำอาง	การท่องเที่ยว	ประกาศ แจ้งความ	รวม
<u>รายนัก</u>						
ขวัญเรือน	44.69	-	46.76**	5.11	3.42	100.00
แมงมา	75.15*	-	16.28*	5.43	3.14	100.00
<u>รายอื่น</u>						
ไกลหมอ	93.25*	-	0.74	6.01	-	100.00
ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	100.00**	-	-	-	-	100.00
เพื่อนเรียน	85.51*	-	-	-	14.49*	100.00
โลกหนังสือ	83.33*	-	-	-	16.67*	100.00
หมอลำบ้าน	81.34*	-	-	-	18.66**	100.00
อนุสาร อ.ส.พ.	27.94	-	5.94	62.90**	3.22	100.00
เฉลี่ย	75.59	0.17	9.17	8.76	6.31	100.00

** ปริมาณสูงสุดของเนื้อหาแต่ละประเภท

* ปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภท

จากตาราง 8 แสดงว่า เนื้อหาที่เป็นโฆษณา ส่วนใหญ่เป็นโฆษณาเกี่ยวกับสินค้าทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 75.59 รองลงมาได้แก่ เครื่องสำอาง การท่องเที่ยว การบริการ และ ภาพยนตร์ ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 0.17 - 9.17

วารสารที่มีโฆษณาสินค้าทั่วไป มีปริมาณสูงกว่าค่าเฉลี่ยได้แก่ ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาได้แก่ สสารซอคเกอร์ โกลด์มอ ฟ้าเมืองไทย เพื่อนเรียน สยามใหม่ โลกหนังสือ หมอชาวบ้าน สตรีสาร และแม่บ้าน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 75.15 - 96.53 ส่วนเนื้อหาที่เป็นโฆษณาภาพยนตร์มีเฉพาะในสยามรัฐ- สืบค้นหาวิจารณ์ คิดเป็นร้อยละ 2.38 วารสารที่มีเนื้อหาเป็นโฆษณาเครื่องสำอาง มีมากที่สุด ในขวัญเรือน คิดเป็นร้อยละ 46.78 ส่วนการโฆษณาเกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีมากที่สุด ในอนุสาร อ.ส.ท. คิดเป็นร้อยละ 62.90 และหมอชาวบ้าน มี บริการ ประกาศแจ้งความ มากที่สุดในบรรดวารสาร 15 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 18.66

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และขอเสนอแนะ

บทย่อ

วารสาร มีความสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับห้องสมุดทุกประเภท โดยเฉพาะห้องสมุดโรงเรียน เพราะเป็นสิ่งพิมพ์ที่เสนอความก้าวหน้าและพัฒนาการของวิชาการสาขาต่าง ๆ ล่าสุด ทันต่อเหตุการณ์ ช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ ชอคิดเห็น ความคิดสร้างสรรค์ และความรู้ลึกในด้านต่าง ๆ ตลอดจนช่วยปลูกฝังนิสัยให้เป็นคนรักการอ่าน ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ สำนักพิมพ์ต่าง ๆ ได้จัดพิมพ์วารสารภาษาไทยออกจำหน่ายอย่างกว้างขวางมากมายหลายประเภท แต่ละประเภทคงก็มีจุดมุ่งหมายและเนื้อหาแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาเนื้อหาของวารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 เฉพาะวารสารที่พิมพ์ในระหว่างเดือนมกราคม - มิถุนายน 2524 จำนวน 15 ชื่อ รวม 208 ฉบับ ทั้งนี้ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์ ครู - อาจารย์ นักเรียน และผู้สนใจ ในการเลือกซื้อ เลือกใช้วารสารให้มีประสิทธิภาพตรงตามความต้องการยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษาประเภท ปริมาณ และคุณค่าของเนื้อหาวารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. มวลประชากร มวลประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ วารสารภาษาไทยที่สำนักพิมพ์จัดพิมพ์จำหน่ายตั้งแต่เดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2524 เฉพาะวารสาร

ที่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จัดซื้อตรงกันมากที่สุด 15 อันดับแรก ได้วารสาร
ที่นำมาศึกษาเนื้อหาทั้งสิ้น จำนวน 208 ฉบับ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหา
วารสารครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 เกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารซึ่งได้ปรับปรุงจากเกณฑ์ของสำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

2.2 หนังสือที่ใช้เป็นคู่มือในการจำแนกประเภทของเนื้อหาวารสาร

3. การวิเคราะห์เนื้อหาวารสาร

3.1 จำแนกประเภทของเนื้อหาวารสารตามเกณฑ์

3.2 จำแนกเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรงตามเกณฑ์

3.3 จำแนกเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ตามเกณฑ์

3.4 วัดปริมาณเนื้อหาวารสารแต่ละประเภทเป็นจำนวนหน้า

4. การจัดกระทำกับข้อมูล

4.1 ทาคาเฉลี่ยและอัตราร้อยละของเนื้อหาแต่ละประเภทของวารสารแต่ละ
รายชื่อ

4.2 ทาคาเฉลี่ยของเนื้อหาแต่ละประเภทของวารสารทั้งหมด

4.3 จัดอันดับคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ในด้านต่าง ๆ ของ
วารสารแต่ละรายชื่อ และของวารสารทั้งหมด

สรุปผลการวิเคราะห์

จากการศึกษาเนื้อหาวารสารภาษาไทย จำนวน 15 ชื่อ รวม 208 ฉบับ ตามเกณฑ์
การวิเคราะห์เนื้อหาวารสารภาษาไทยซึ่งได้ปรับปรุงจากเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาแห่งชาติ ปรากฏผลดังนี้

1. โภชนาและวารสารทุกประเภทมีเนื้อที่สำหรับเนื้อหาประเภทความรู้ครึ่งหนึ่งของเนื้อที่ทั้งหมด รองลงมาได้แก่ ข่าว ประมาณหนึ่งในสาม บันทึกประมาณหนึ่งในหก โฆษณาประมาณหนึ่งในสิบเอ็ด และกีฬาเพียงเล็กน้อย

2. เนื้อหาประเภทข่าว เป็นส่วนที่มากที่สุด วารสารที่มีเนื้อหาเป็นส่วนที่มากที่สุดคือ โกลบอล

3. วารสารส่วนใหญ่มีปริมาณเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง และความรู้ประยุกต์ใกล้เคียงกัน และเพื่อนเรามีเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรงมากที่สุด ส่วนเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์มีมากที่สุดในโลกหนังสือ

4. เนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง เป็นความรู้สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ คหกรรมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

5. การจัดอันดับคุณค่าของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์มีปริมาณมากที่สุดในเรื่องรู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญญา และการปฏิบัติต่าง ๆ รองลงมาได้แก่ เกิดความเข้าใจในธรรมชาติและสุนทรีย์ะ ความปลอดภัยสำหรับคนและสุขภาพ ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ ความสนใจในทางพลศึกษา การรับรู้ และการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม การปรับปรุงตนให้ดีขึ้น และความตั้งใจทำงานให้สำเร็จ ทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการและทำให้มีกำไร เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์ และสิ่งมีชีวิต พลศึกษา เกิดความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์ ตามลำดับ

6. เนื้อหาประเภทบันเทิงส่วนใหญ่เป็นนวนิยาย เรื่องสั้น และการ์ตูน

7. เนื้อหาประเภทกีฬาและเกม ส่วนใหญ่ได้แก่ การแข่งขันต่าง ๆ เช่น ประกวดกลอน

8. เนื้อหาประเภทโฆษณา เป็นโฆษณาสินค้าทั่วไปมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารจำนวน 15 รายการ ผลปรากฏว่า

1. โดยเฉลี่ยแล้ววารสารทั้งหมดมีเนื้อหาประเภทความรู้มากที่สุด คือ ประมาณหนึ่งในสองของเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งตรงกับเนื้อหาของวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด จะมีเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาของผู้อ่านวารสารแตกต่างกัน
2. โดยเฉลี่ยแล้วความรู้โดยตรงและความรู้ประยุกต์มีปริมาณใกล้เคียงกัน ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวารสารซ้ำกันส่วนหนึ่ง (ซ้ำกัน 5 ชื่อเรื่องจาก 15 ชื่อเรื่อง)
3. โดยเฉลี่ยแล้ว ความรู้โดยตรงจะมีปริมาณมากที่สุดสาขาวิชาวิทยาศาสตร์การแพทย์ ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด ซึ่งมีปริมาณเนื้อหาที่สุดในสาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการจัดซื้อวารสารของห้องสมุดโรงเรียนต้องคำนึงถึงหลักสูตร เป็นสำคัญ
4. การจัดอันดับคุณค่าของเนื้อหาที่เป็นความรู้ประยุกต์มีปริมาณสูงสุดในเรื่องรู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญหา และการปฏิบัติต่าง ๆ ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65)
5. โดยเฉลี่ย เนื้อหาประเภทข่าว มีปริมาณรองจากความรู้ คือมีปริมาณเป็นหนึ่งในสามของเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) รองจากข่าว เป็นเนื้อหาประเภทบันเทิงประมาณหนึ่งในห้าของเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งน้อยกว่าค่าเฉลี่ยของเนื้อหาที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) ส่วนเนื้อหาที่เป็นโฆษณามีน้อยประมาณหนึ่งในสิบเอ็ด มีใกล้เคียงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารที่มียอดจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65) และมีเนื้อหาที่เป็นเกมและกีฬาต่าง ๆ

เพียงเล็กน้อย ซึ่งตรงกับผลการวิเคราะห์เนื้อหาวารสารที่มีออกจำหน่ายสูงสุด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2521 : 65)

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเนื้อหาวารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ตีพิมพ์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม - มิถุนายน 2524 ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดที่อาจเป็นประโยชน์ต่อบรรณารักษ์และการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้ คือ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับบรรณารักษ์

1.1 แม้วารสารจะมีใช้สิ่งพิมพ์ที่ให้ความรู้โดยตรง แต่ก็ยังเป็นจุดเริ่มแห่งการพัฒนานิสัยรักการอ่าน ฉะนั้นควรจัดมุมวารสารโดยเฉพาะให้น่าสนใจด้วยการคัดเลือกวารสารที่มีคุณค่ามาบริการแก่ผู้ใช้ห้องสมุดจริงในห้องสมุด โดยขอความเห็นและสังเกตแนวโน้มในการใช้วารสารของนักเรียน - ครู ประกอบการพิจารณาในการจัดซื้อ

1.2 สำหรับห้องสมุดใหม่ หรือบรรณารักษ์ที่คิดจะรับวารสารใหม่ ๆ เข้าห้องสมุด ควรได้สำรวจความต้องการ และการใช้วารสารของผู้ใช้ห้องสมุดทุกชั้นก่อน ทำการศึกษาเนื้อหาและประเมินผลว่าควรจัดซื้อวารสารใดบ้าง จึงจะคุ้มค่ากับงบประมาณที่มีอยู่จำกัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การได้ศึกษาเนื้อหาประเภทความรู้ในวารสารที่ได้มาโดยการบริจาค เพื่อส่งเสริมให้มีการใช้ประโยชน์ให้มากยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาเนื้อหาของวารสารภาษาไทยที่ส่งเสริมการเรียนการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.3 ควรศึกษาการใช้วารสารภาษาไทยประกอบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน การศึกษามหาชนของสื่อสารมวลชนต่อ
การศึกษาของชาวนาน สำนักนายกรัฐมนตรี 2521, 200 หน้า
- จวงจันทร์ พาละหาญ ศึกษารูปแบบและเนื้อเรื่องของวารสารภาษาไทยสำหรับเยาวชน
ที่มีผลต่อการเลือกอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิต
ส่วนกลาง ปีการศึกษา 2515 ปรวิญญานีพนธ์ กศ.ม. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
ประสานมิตร 2516, 163 หน้า อักสำเนา
- จารุพร สัทธาธิก ปัญหาการใช้หนังสือและวัสดุห้องสมุดเพื่อการวิจัยในประเทศไทย
ปรวิญญานีพนธ์ อ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515, 341 หน้า
อักสำเนา
- ชวรัตน์ เชิดชัย การบรรณารักษณ์หนังสือพิมพ์และนิตยสาร มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2520, 440 หน้า
- ครุณี หิรัญรักษ์ "แนวโน้มนิตยสารของไทยในปัจจุบัน" นิตยสาร 4 : 47 - 50
มีนาคม 2522
- _____ "วิวัฒนาการนิตยสารสากล" นิตยสาร 1 : 66 - 74 สิงหาคม 2522
- ทวีศักดิ์ ญาณประทีป การเขียนสารคดี มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2523, 207 หน้า
- เทพรัตน์ราชสุภาฯ, สมเด็จพระ พระราชกฤษฎีกาของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุภาฯ
องค์ประธานพิธีเปิดการประชุมสามัญประจำปี พ.ศ. 2522 และงานฉลองครบรอบ
25 ปี ของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ณ โรงละครแห่งชาติ วันอังคารที่ 11
ธันวาคม 2522
- ชาคาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์ การเลือกและการจัดหาวัสดุห้องสมุด มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2522, 275 หน้า
- บรรจง นิवासบุตร การใช้หนังสือและวัสดุในห้องสมุดประกอบการสอนในระดับชั้น
มัธยมศึกษา ปรวิญญานีพนธ์ อ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2509,
239 หน้า อักสำเนา

- บุญเชื้อ พุกขวัน วรรณกรรมกับเด็ก พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2524, 147 หน้า
- ประจักษ์ ปรากฏพิทยากร ความรู้พื้นฐานทางวรรณคดีและวรรณกรรมเอกของไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางเขน 2522, 318 หน้า
- ประชัน วัลลโกล หลักการเขียนข่าว News Writing พิมพ์ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 2519, 346 หน้า
- ประสิทธิ์ ศรีถาวร "ห้องสมุดกับการศึกษานอกระบบ" คุรุสารเชตการศึกษาศึกษา ๑
6 : 21 - 30 กุมภาพันธ์ 2521
- ประทีป วาทิกทินกร และสมพงษ์ เลขะพันธุ์ การอ่านและพิจารณาวรรณกรรม
อักษรเจริญทัศน์ 2524, 108 หน้า
- ประทีป เหมือนนิล วรรณกรรมไทยปัจจุบัน พิมพ์ครั้งที่ 2 เจริญวิทย์การพิมพ์ 2523,
115 หน้า
- ประสพสุข สุขสวัสดิ์ "ประสบการณ์จากการทำนิตยสาร" นิตยสาร 1 : 12 - 17
สิงหาคม 2518
- พรทิพย์ วินิจสร การศึกษารูปแบบและวิเคราะห์เนื้อหาของวารสารภาษาไทยสำหรับเด็ก
ปริญฐานิพนธ์ อ.ม. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 275 หน้า
อัครสำเนา
- พันทิพา เมฆบุรณ การใช้ห้องสมุดในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา
ตอนต้น ปริญฐานิพนธ์ อ.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516, 150 หน้า อัครสำเนา
- ภาณุรัตน์ รัตยาภาส "การไม่รู้หนังสือมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างไร" การศึกษา
แห่งชาติ 6 : 48 สิงหาคม - กันยายน 2523
- แมนมาศ ขวลิต และสิรินทร์ ชวงโชติ คู่มือบรรณารักษศาสตร์ เกษมบรรณกิจ
2511, 796 หน้า
- รัฐจวน อินทรกำแหง การเลือกหนังสือพิมพ์และวารสารสิ่งพิมพ์รัฐบาลและสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2519, 185 หน้า
- ลักศา เหมทานนท์ การเลือกและการจัดหาวัสดุห้องสมุด วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
2521, 113 หน้า

วรัตน์ สุนทรเวช "ความสนใจ และความต่องการในการอ่าน" รายงานการสัมมนา
เรื่องหนังสืออ่านสำหรับเด็กกลุ่มอายุ 11 - 16 ปี หน้า 110 - 118 กรมวิชาการ

2510

วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร การสัมมนาเรื่องควรจะให้สื่อสารมวลชนมีบทบาท
ต่อการศึกษาของไทยอย่างไร 2516, 195 หน้า

วิษณุ สุวรรณเพิ่ม การตกแต่งคนฉบับ Editing Process มหาวิทยาลัยรามคำแหง
2521, 428 หน้า

วิสิทธิ์ จินตวงศ์ "วารสาร" วารสารทองสมุก 5 : 300 - 325 กันยายน -
ตุลาคม 2513

ศึกษาศึกษา, กระทรวง หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518
197 หน้า

คู่มือหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 2523, 103 หน้า

สมควร กวียะ นามานุกรมทรัพยากรสื่อสารมวลชนทั่วประเทศไทย พร้อมควยวิเคราะห์
เนื้อหาและตารางเปรียบเทียบข้อมูล 2513 - 2514 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
2515, 474 หน้า

สามัญศึกษา, กรม คู่มือกรรมการจัดกิจกรรมการใช้ห้องสมุดชั้น ม.ศ.ต้น หน่วยศึกษานิเทศก์
2521, 42 หน้า

สุนน ผลภาค "กระทรวงศึกษาศึกษาเปลี่ยนหลักสูตร ม.ศ.ปลายจริงหรือ" สามัญศึกษา
8 : 6 สิงหาคม 2516

อัมพร ปันศรี และนันทนา เผือกผ่อง การจัดและบริหารงานห้องสมุด มหาวิทยาลัย
รามคำแหง 2515, 500 หน้า

อัมพร ปันศรี นันทนา เผือกผ่อง และสุพัศรา ฉัตรเงิน วิธีสอนการใช้ห้องสมุด
มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2517, 152 หน้า

อารีย์ รั้งสีโยภาส การศึกษาเกี่ยวกับการใช้วารสารประกอบการเรียนการสอนของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน : การศึกษาเฉพาะราย ปริญญาณิพนธ์
กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2518, 69 หน้า อัดสำเนา

- Gates, Jean Key. Guide to the Use of Books and Library. New York, McGraw - Hill, 1962. 230 p.
- Guilford, J.P. Fundamental Statistics in Psychology and Education. New York, McGraw - Hill, 1965. 605 p.
- Harris, Albert J. How to Increase Reading Ability. New York, Longmans, 1956. 633 p.
- Line, Maurice B. and Sandison, Alexander. "Practical Interpretation of Citation and Library Use Studies," College & Research Libraries. 5 : 393 - 396, September, 1975.
- Neal, K.W. British University Libraries. Altringen, St. Am's Press, 1971. 149 p.
- Peterson, Stephen L. "Patterns of Use of Periodical Literature," College & Research Libraries. 30 : 422 - 430, September, 1969.
- Russel, David H. Children Learn to Read. Boston, Ginn, 1961. 612 p.
- Shores, Louis, ed. Basic Reference Sources. Chicago, American Library Association, 1954. 378 p.
- UNESCO. Educational Periodicals. Paris, Unesco, 1963. 259 p.
- Webster's New School & Office Dictionary. New York, World Publishing Co., 1962. 678 p.
- Wender, Ruth W. "Hospital Journal Title Usage," Special Libraries, 11 : 532 - 537, November, 1975.
- Wither, F.N. Standards for Library Service. Paris, Unesco, 1970. 228 p.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

เกณฑ์ในการศึกษาประเภทของเนื้อหาวารสารภาษาไทย

เกณฑ์ในการศึกษาประเภทของเนื้อหาวารสาร

1. ข่าวและสาระ (News & Information)

ข่าว : ข่าวทั่วไป ข่าวในประเทศ ข่าวต่างประเทศ ข่าวการเมือง
 ข่าวสังคม ข่าวกีฬา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการศึกษา ข่าวบันเทิง ข่าววิทยาศาสตร์
 ข่าวราชการและพระราชกรณียกิจ

สาระ : ประกาศแจ้งความ (ไม่เสียเงิน ไม่จูงใจ) และบริการประชาชน
 (ร้องทุกข์) เช่น รายการกีฬาประจำวัน รายการทีวี รายการมวย หาคู่ การรับสมัคร
 และประกาศของทางราชการ การแนะนำบุคคลต่าง ๆ (Introduction)

สันทะ (Guide) : การแนะนำต่าง ๆ เช่น ร้านอาหาร สถานที่
 หองเที่ยว แฟชั่น หนังสือ การจัดและตกแต่งบ้าน พยากรณ์โชคชะตา

2. ความรู้ การศึกษา และวัฒนธรรม (Education & Culture) :

การสอนต่าง ๆ สุนทรพจน์ บทความ หรือบทวิจารณ์ต่าง ๆ คำแนะนำ
 ของผู้รู้ และข้อมูลต่าง ๆ บทพรรณนาวิชาการ การ์ตูนการเมือง (วิจารณ์ข่าว) วิทยากร
 ก้าวหน้า ตอบปัญหาบ้านต่าง ๆ

3. บันเทิง (Entertainment) :

การ์ตูนเพื่อความเพลิดเพลิน เรื่องอ่านเล่น ความเคลื่อนไหวในวงการ
 บันเทิง การวิจารณ์ในวงการบันเทิง ตอบปัญหาบันเทิง ตลอดจนบทกลอน

4. กีฬาและเกม (Sports & Quiz games) :

วิเคราะห์วิจารณ์เกี่ยวกับกีฬา วงการกีฬา การสอนเล่นกีฬา ประวัติกีฬา
 ปริศนาอักษรไขว้ เกมต่าง ๆ การแข่งขัน (Competition) เช่น ประกวดวาดภาพ
 ฯลฯ

5. โฆษณา (Advertisement) :

โฆษณาสินค้าต่าง ๆ โฆษณาภาพยนตร์

ประกาศแจ้งความ (เสียเงิน จูงใจ) : ประกาศพาณิชย์ การรับสมัคร
 งานของบริษัทเอกชน ประกาศของหาย

ภาคผนวก ข.

สาขาวิชาที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาวารสารประเภทความรู้โดยตรง

สาขาวิชาที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาประเภทความรู้โดยตรง

1. มนุษยศาสตร์ ได้แก่ วิชาโบราณคดี ประวัติศาสตร์ วรรณคดี ภาษาศาสตร์ บรรณารักษศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา ศาสนศาสตร์ อักษรศาสตร์ และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
2. การศึกษา ได้แก่ วิชาทางการศึกษา พลศึกษา และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
3. วิจิตรศิลป์ ได้แก่ วิชาสถาปัตยกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม การวาดภาพ วาดศิลป์ การละคร และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
4. สังคมศาสตร์ ได้แก่ วิชาการธนาคาร พาณิชยศาสตร์และการบัญชี รัฐศาสตร์ สถิติ รัฐศาสตร์การทูต นิติศาสตร์ ประวัติศาสตร์ วารสารศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รัฐประศาสนศาสตร์ สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
5. วิทยาศาสตร์ ได้แก่ วิชาดาราศาสตร์ บัณฑิตวิทยา ชีวเคมี ชีววิทยา พฤกษศาสตร์ เคมี กัญญาวิทยา ธรณีวิทยา คณิตศาสตร์ อุตุนิยมวิทยา ฟิสิกส์ สัตววิทยา และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
6. วิศวกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์ วิศวกรรมสำรวจ วิศวกรรมเหมืองแร่ วิศวกรรมก่อสร้าง และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
7. วิทยาศาสตร์การแพทย์ ได้แก่ วิชากายวิภาคศาสตร์ กายภาพบำบัด สาธารณสุขศาสตร์ ทันตแพทยศาสตร์ เภสัชกรรมศาสตร์ พยาบาลผดุงครรภ์ และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
8. เกษตรศาสตร์ ได้แก่ วิชาโลหกรรมและสัตวบาล วนศาสตร์ ประมง สัตวแพทยศาสตร์ ฟาร์มโคนม และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน
9. เพศศึกษา ได้แก่ วิชากายวิภาคศาสตร์ สรีรวิทยา จิตวิทยาวัยรุ่น และสังคมศาสตร์ ที่เน้นด้านความรู้เรื่องเพศและความสัมพันธ์ระหว่างเพศ และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน

10. คหกรรมศิลป์ ได้แก่ วิชาอาหารและโภชนาการ พัฒนาการของครอบครัว
และเด็ก ผ้า - เครื่องแต่งกายและศิลป์ประยุกต์ เรื่องบ้าน การตกแต่งเครื่องเรือน
เครื่องใช้ การครองเรือนและเศรษฐกิจของครอบครัว และวิชาอื่นที่คล้ายคลึงกัน

ภาคผนวก ค.

คุณค่าที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์

คุณค่าที่ใช้ในการศึกษาเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์

1. การรับรู้และการปรับตัว เข้ากับสิ่งแวดล้อม
เข้าใจวัฒนธรรมและประเพณีของสังคมความเป็นไปรอบด้าน และมีสามัญ
สำนึกในการสังเกตสิ่งต่าง ๆ
2. ความเข้าใจเพื่อนมนุษย์และปรับตัวให้เข้ากับคนกลุ่มต่าง ๆ
รู้วิถีชีวิตของคนกลุ่มต่าง ๆ ค้นเคยกกับคนประเภทต่าง ๆ ปรับตัวให้เข้า
กับคนในบ้าน ที่ทำงาน ที่โรงเรียน ฯลฯ
3. เกิดความรักในเพื่อนมนุษย์และสิ่งมีชีวิต
อยากเลี้ยงสัตว์ อยากปลูกพืช และอยากช่วยผู้ตกทุกข์ได้ยาก
4. เกิดความซาบซึ้งในธรรมชาติและสุนทรีย์
เพลิดเพลินในการท่องเที่ยวชมสถานที่ต่าง ๆ ซาบซึ้งในงานศิลปะ เช่น
บทกลอน บทเพลง บทละคร ภาพเขียน
5. รู้แนวทางในการแก้ปัญหา เกิดปัญญา การปฏิบัติต่าง ๆ
รู้วิธีและหนทางที่จะแก้ปัญหาที่ตนเผชิญอยู่
มีโอกาสเรียนรู้ ได้ใช้ความคิดความเชื่อในศาสนาและวิทยาการต่าง ๆ
รู้จักใช้วิจารณ์ว่าอะไรดี อะไรไม่ดี
รู้จักปรับปรุงจริยธรรม ต้องการให้สังคมดีขึ้น
6. ทำให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ และทำให้มีกำไร
รู้จักสร้างสิ่งที่ตนต้องการ รู้วิธีซื้อหา ก่อให้เกิดรายได้ ชื่อของได้ถูกและ
มีคุณค่า
7. เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
อยากค้นคิดสิ่งใหม่ ๆ อยากเขียนกลอน นวนิยาย ภาพแกะสลัก เล่นละคร
เป็นต้น
8. ความสนใจในทางพลศึกษา
เกิดความรู้สึกลงใจในกีฬาประเภทต่าง ๆ

9. ความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ
การป้องกันตนให้พ้นจากภัยพิบัติและอุบัติเหตุต่าง ๆ และรู้จักวิธีรักษาสุขภาพ
10. การปรับปรุงตนให้ดีขึ้น และความตั้งใจทำงานให้เสร็จ
ทำตนให้เก่งขึ้น คีขึ้น สวยขึ้น รู้ว่างานที่ทำอยู่บรรลุเป้าหมายเพียงไร
11. เพศศึกษา
มีความรู้ในเรื่องความรัก การแต่งงาน มิตรภาพกับเพื่อนต่างเพศ

ภาคผนวก ง.

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

รายชื่อวารสารที่โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9

จัดซื้อตรงกับ 15 อันดับแรก

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา ๑
 ที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุด ในปีการศึกษา 2523 ภาคเรียนที่ 1

1. โรงเรียนอุตรพิทยานุกูล	จังหวัดอุตรธานี
2. โรงเรียนหนองหานวิทยา	จังหวัดอุตรธานี
3. โรงเรียนสตรีราชินูทิศ	จังหวัดอุตรธานี
4. โรงเรียนกุมภวาปี	จังหวัดอุตรธานี
5. โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร	จังหวัดอุตรธานี
6. โรงเรียนคำแสนวิทยาสรรค์	จังหวัดอุตรธานี
7. โรงเรียนอุทุมวิทยา	จังหวัดอุตรธานี
8. โรงเรียนน้ำพองศึกษา	จังหวัดขอนแก่น
9. โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย	จังหวัดขอนแก่น
10. โรงเรียนกรรมาศึกษา	จังหวัดขอนแก่น
11. โรงเรียนกัลยาณวัตร	จังหวัดขอนแก่น
12. โรงเรียนบ้านไผ่	จังหวัดขอนแก่น
13. โรงเรียนสว่างศึกษา	จังหวัดสกลนคร
14. โรงเรียนสกลราชวิทยานุกูล	จังหวัดสกลนคร
15. โรงเรียนมัธยมวานรนิวาส	จังหวัดสกลนคร
16. โรงเรียนเลยพิทยาคม	จังหวัดเลย
17. โรงเรียนศรีสงครามวิทยา	จังหวัดเลย
18. โรงเรียนเข็ญงคาน	จังหวัดเลย

รายชื่อวารสารที่โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9
จัดซื้อตรงกัน 15 อันดับแรก

อันดับที่	ชื่อวารสาร	จำนวนโรงเรียนที่จัดซื้อวารสาร
1	สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์	15
1	ฟ้าเมืองไทย	15
3	อนุสาร อ.ส.ท.	14
4	สกุลไทย	13
5	ไกลหมอ	11
5	สามัญศึกษา	11
7	สยามใหม่	9
8	ขวัญเรือน	8
8	เพื่อนเรียน	8
10	แม่บ้าน	7
10	สตรีสาร	7
10	หมอชาวบ้าน	7
11	ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์	6
11	โลกหนังสือ	6
11	สตาร์ร็อกเกอร์	6

การศึกษาเนื้อหาารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา
เขตการศึกษา 9

บทคัดย่อ

ของ

สุวิมล พรหมประกาย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2525

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษา ประเภท ปริมาณ และคุณค่าของเนื้อหา วารสารภาษาไทยในห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 โดยคัดเลือกวารสาร ภาษาไทยที่ห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 9 จัดซื้อตรงกันมากที่สุด 15 อันดับแรก จำนวน 208 ฉบับ ซึ่งจัดพิมพ์ตั้งแต่เดือนมกราคม - มิถุนายน 2524 แล้วนำมาจำแนกประเภท และคุณค่าของเนื้อหาตามเกณฑ์แต่ละด้าน และวัดปริมาณของเนื้อหาเป็นจำนวนหน้า แล้วนำมา คิคค่าเฉลี่ยปริมาณเนื้อหา เป็นร้อยละ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาที่มีดังนี้

1. วารสารทั้งหมด มีเนื้อหา 5 ประเภท คือ ประเภทข่าว และสาระทั่วไป ประเภทความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม ประเภทบันเทิง ประเภทกีฬาและเกม และ ประเภทโฆษณา

2. แต่ละประเภทของเนื้อหาวารสาร มีปริมาณดังนี้

ครึ่งหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมดเป็นเนื้อหาประเภทความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม หนึ่งในสามเป็นประเภทข่าวและสาระทั่วไป หนึ่งในห้าเป็นประเภทบันเทิง หนึ่งในสิบเป็น ประเภทโฆษณา และที่เหลือ เป็นประเภทกีฬาและเกม โดยเนื้อหาประเภทข่าวและสาระมีมากที่สุดใ้ในสามัญศึกษา ประเภทความรู้ การศึกษาและวัฒนธรรม มีมากที่สุดใ้ในเพื่อนเรียน ประเภทบันเทิงมีมากที่สุดใ้ในสกุลไทย ประเภทกีฬาและเกม มีมากที่สุดใ้ในสตาร์ช็อคเกอร์ และประเภทโฆษณามีมากที่สุดใ้ในอนุสาร อ.ส.ท.

3. คำนปริมาณของเนื้อหาประเภทความรู้ประยุกต์ที่มีคุณค่าด้านต่าง ๆ ปรากฏว่า มีปริมาณสูงสุดใ้ในคานการแก้ปัญหา การเกิดปัญญา และการปฏิรูปต่าง ๆ รองลงมาใ้ได้แก่ ความซาบซึ้งใ้ในธรรมชาติ และสุนทรีย์ะ ความปลอดภัยสำหรับตนและสุขภาพ และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีปริมาณน้อยที่สุด

A CONTENT STUDY OF THAI PERIODICALS IN
SECONDARY SCHOOL LIBRARIES IN
EDUCATIONAL REGION 9

AN ABSTRACT

BY

SUWIMOL PROMPRAKAI

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

February 1982

The purposes of this investigation were to study types, quantity, and the usefulness of the subject contents appearing in Thai periodicals subscribed by the Secondary School Libraries in Educational Region 9 by selecting the first fifteen Thai periodicals published between January to June 1981 and subscribed by most of Secondary School Libraries in Educational Region 9. They totalled to 208 issues. Then each periodical was examined by the investigator in order to identify types, number of pages, and usefulness of the subject contents appearing in it with respect to each criteria.

The results of the study were as follows.

1. The selected periodicals covered 5 types of subject contents, namely, general knowledge, news and information, entertainment advertising, and sports and games.

2. Each type of subject contents spreaded as follows :

one - half was general knowledge, one - third was news and information, one - sixth was entertainment, one - eleventh was advertising, and the rest was sports and games. News and information appeared most in Saman Suksa. General knowledge appeared most in Puenrien. Entertainment appeared most in Skull Thai. Sports and games appeared most in Star Soccer. Advertising appeared most in Or - Sor - Tor.

3. In terms of quantity of the subject contents of the applied knowledge classified to be useful, it was found that : problem - solving, wisdom, and innovation covered the highest number of pages; knowledge on appreciation of nature and aesthetics and self - safty and health was the runnerup; and knowledge on creativeness covered the least number of pages.